

DELODAJALEC

2011/2

Prva delodajalska strokovna revija
Februar 2011
Leto 2, Številka 2

ZDRUŽENJE
DELODAJALCEV
SLOVENIJE GIZ **ZDS**

Projekt "Spodbujanje in motiviranje mladih žensk pri odločanju o poklicni karieri"

Inflacija in cenovna konkurenčnost v letu 2010

Minimalna plača - danes in v bodoče

ZDRUŽENJE DELODAJALCEV SLOVENIJE

ZASTOPAMO DELODAJALSKE INTERESE

Združenje delodajalcev Slovenije (ZDS) je prvo prostovoljno gospodarsko interesno združenje v Sloveniji, ki zastopa in ščiti interese delodajalcev že od leta 1994.

ZDS je spoštovan socialni partner, tako v bipartitnem kot tripartitnem socialnem dialogu, ki interese svojih članov zastopa strokovno, argumentirano in transparentno.

Socialno partnerstvo med delodajalci, vlado in sindikati omogoča urejenost odnosov na socialno-ekonomskem področju in stabilne pogoje poslovanja za podjetja. Ugotavljanje pravih interesov delodajalcev in skupno oblikovanje stališč v odnosu do socialnih partnerjev je v tem procesu predpogoj za uspešno uveljavljanje pričakovanj in zahtev delodajalcev. Moč in pomembnost vsakega člana posebej se oblikuje šele s povezovanjem z drugimi člani, torej z včlanitvijo v združenje. Skupaj uveljavljamo interese podjetij in z upoštevanjem širših makroekonomskih danosti zagotavljamo reprezentativen in enoten glas delodajalcev.

Strokovna ekipa Združenja sodeluje z mrežo strokovnjakov iz gospodarstva, s svojim delom omogoča, da ZDS lahko odigra ključno vlogo tako v bipartitnem kot tripartitnem ekonomsko-socialnem dialogu.

ZDS je aktivno pri soodločanju in oblikovanju stališč v Ekonomsko socialnem svetu, Državnem svetu ter v različnih komisijah in odborih Državnega zbora v Sloveniji.

ZDS V MEDNARODNEM OKOLJU

ZDS je:

- prvi in edini slovenski predstavnik delodajalcev, ki je član **BUSINESSEUROPE** – konfederacije evropskih delodajalskih in industrijskih združenj, socialnega partnerja na evropski ravni, kjer ima svoje stalno predstavništvo, ki omogoča neposredno in vedno aktualno izmenjavo izkušenj, dobrih praks in omogoča tudi uveljavljanje interesov slovenskih delodajalcev v okviru najmočnejšega gospodarskega lobija v Evropi.
- član **Mednarodne organizacije delodajalcev IOE** (International Organisation

of Employers) pri ILO (Mednarodni organizaciji dela)

- član delodajalske organizacije **BIAC** (The Business and Industry Advisory Committee to the OECD) znotraj OECD (Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj)
- član **AREC** (Adriatic Region's Employers' Centre)
- član **UBCCE** (Union of Black Sea and Caspian Confederation of Enterprises)

KATERE UGODNOSTI PRINAŠA ČLANSTVO V ZDS?

Članstvo v Združenju delodajalcev Slovenije vam in strokovnjakom v vašem podjetju prinese dragocen, neomejen dostop do najobširnejših ter najbolj aktualnih podatkov, informacij, mnenj s področja kolektivnih pogodb, davkov, prispevkov, obračuna plač, delovnih razmerij ter varnosti in zdravja pri delu.

Za člane ZDS:

- izdajamo strokovno revijo Delodajalec - bogat vir informacij, ki ga rabi vsak delodajalec!
- organiziramo izobraževanja za doseganje boljših poslovnih rezultatov
- izdajamo publikacije ZDS – edinstven pripomoček kadrovikom, pravnikom in računovodjem

O aktualnem dogajanju izveste tudi:

- preko rednih svetovanj
- preko naših spletnih strani www.zds.si
- preko vaše elektronske pošte (E-obveščanje)

SVETOVALNE URE VSAK DAN MED 10.00 IN 12.00 URO

• Telefon: 01/563-48-80

• E-naslov: delodajalci@zds.si

• Faks: 01/ 432-72-14

UVODNIK

mag. Tatjana Pajnikhar
Odgovorna urednica

Spoštovani,

natanko pred letom dni ste na vaše mize prejeli prvi izvod strokovne revije Delodajalec. Posebnost revije je ravno v tem, da je prva strokovna revija, ki jo izdaja delodajalsko združenje. V slovenskem prostoru je te vrste obveščanje, informiranje in izobraževanje predvsem med delodajalci močno podhranjeno, zato smo bili zelo veseli vseh vaših odzivov in pohval v tem času, pa tudi vsake kritike, ki nas je spodbudila k nenehnemu iskanju izboljšav. To jemljemo kot znak, da je bila revija med vami prepoznana, in kot znak, da jo delodajalci potrebujete.

Njeno nadgradnjo in izhajanje so Združenju delodajalcev Slovenije omogočila sredstva, ki smo jih preko projekta »Nagrajevanje v podjetju« pridobili iz Evropskega socialnega sklada.

Po izdanih dvanajstih številkah želimo med vami, našimi bralci, preveriti vaše zadovoljstvo z revijo Delodajalec, kaj v njej pogrešate, kaj je morda preobsežno, ali bi si želeli kakšnih drugih člankov, in podobno. Zato je tokratni izdaji priložena anketa, za katero vas naprošam, da jo izpolnite, saj boste z vašim mnenjem pripomogli, da bomo revijo še bolj približali vašim potrebam in željam.

Tokratna izdaja se v središču osredotoča ravno na minimalno plačo, njeno sistemsko danes in kaj nas čaka po koncu prehodnega obdobja. Ko sem pred kratkim imela priložnost o naši praksi minimalne plače govoriti na konferenci Mednarodne organizacije dela (ILO), sem bila priča zelo burnim odzivom predstavnikom delodajalskih organizacij in priznanih strokovnjakov iz drugih članic EU. Tudi sami predstavniki ILO so me podprli v mojih trditvah, da je bilo zvišanje le te nepremišljeno in preuranjeno dejanje, ki je za posledico prineslo tako kratkoročne spremembe v številu zaposlenih, kot razbitje plačnih sistemov v podjetjih.

Osvetljujemo tudi aktualno dogajanje na področju (še ne začetih) pogajanj za sistemske spremembe Zakona o delovnih razmerjih ter odpravninskega sklada, kjer se predstavniki delodajalcev zavzemajo za jasna izhodišča vlade, saj po pretekli praksi lahko v nasprotnem primeru znova pričakujejo mačka v žaklju.

Rubrika Prejemki iz delovnih razmerjih vam znova ponuja vse aktualne spremembe na področju prejemkov za obračune v mesecu februarju in vas seznaja z aktualnim dogajanjem na področju kolektivnih pogodb. Tokrat ne prezrite preglednice z zneski regresa za letni dopust za leto 2011.

V letošnjem letu pa Združenje delodajalcev začne delo na povsem novem projektu »Girls' day«, ki se osredotoča na predstavitve delodajalcev in del, v katerih tipično delajo moški, dekletom. Projekt, za katerega upamo in pričakujemo, da bo vzbudil zanimanje tudi pri vas, predstavljamo v tokratni številki.

Želim vam koristno branje!

Izdajatelj:

Združenje delodajalcev Slovenije, g. i. z.

Odgovorna urednica:

mag. Tatjana Pajnikihar

Namestnik odgovorne urednice:

Jože Smole

Avtorji:

Frida Bertonec, Milica Gostiša, Maja Ceglar Ključevšek, Anže Hiršl, Teja Kadunc, mag. Tatjana Pajnikihar, Nataša Peterca, Maja Skorupan, Jože Smole, Maja Šoba Tovšak.

Oblikovna zasnova:

Matjaž Tomažič / Kontrastika
Tamara Fras

Prelom:

Tamara Fras, Maja Ceglar Ključevšek

Tisk:

Tiskarna Present, d. o. o.

Datum natisa:

25.01.2011

Naklada:

3.000 izvodov

Distibucija:

Delo prodaja, d. d.

Podatki o izdajatelju:

Združenje delodajalcev Slovenije g. i. z.

Dimičeva ulica 9, Ljubljana

T: 01/563 48 80, F: 01/432 72 14

E-naslov: delodajalci@zds.si

www.zds.si

ID za DDV: SI16901134

Matična številka: 5848105

TRR: 02011-0015672692 (NLB d.d.)

Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete »Institucionalna in administrativna usposobljenost«; prednostne usmeritve »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

Uporaba podatkov iz publikacije je dovoljena le skupaj z navedbo vira. Kopiranje ni dovoljeno.

VSEBINA

1 Uvodnik

3 Aktualno

4 Novice in dogodki

5 Koledar izobraževanj ZDS

6 Publikacije ZDS

8 Gostujoče pero

8 Obdavčitev kapitala - način ugotovitve davčne osnove in dajatve

10 Ekonomski kazalci

10 Inflacija in cenovna konkurenčnost v letu 2010

12 Izbrani ekonomski kazalci

14 V središču

14 Minimalna plača - danes in v bodoče

16 Stališča

17 Delovnoppravna zakonodaja

17 Odgovarjamo na vaša vprašanja, Sodna praksa

18 Obvestilo

19 Iz arhiva, Novo iz Uradnega lista

21 Davki in prispevki

21 Obvestila

23 Podlage za obračun dohodnine in prispevkov za socialno varnost

28 Prejemki iz delovnih razmerij

28 Novosti iz kolektivnih pogodb

31 Obvestila, Odgovarjamo na vaša vprašanja

32 Podlage za obračun plač in ostalih prejemkov iz delovnega razmerja

40 Praksa iz drugih držav

40 V Nemčiji vedno več delodajalcev za delavce, napotene s strani agencij ter za določen čas

41 Kolektivna pogajanja v Belgiji se začnejo s sporazumom za celo državo

42 Novice stalnega predstavništva BUSINESSEUROPE

44 Projekti ZDS

AKTUALNO

Jože Smole
Generalni sekretar ZDS

V mesecu januarju smo delodajalci skušali doseči napredek pri pogajanjih o novem Zakonu o delovnih razmerjih oziroma da se bolje izrazim – doseči »začetek« pogajanj o novem Zakonu o delovnih razmerjih. Ministrstvo za delo se namreč do konca januarja še ni opredelilo o tem, kakšna so stališča vlade in vztraja pri sestankovanju delovne skupine, ki ne more opraviti svojega dela, za katerega je bila imenovana.

Na problem neresnosti, če jo tako označim, pri prepotrebni reformi trga dela, sva s predsednikom ZDS, g. Milanom Lukičem, seznanila tudi predsednika Republike Slovenije, dr. Danila Türka, na srečanju z njim 12. januarja. Opozorila sva na slabo stanje predvsem tripartitnega socialnega dialoga v državi in prepočasno lotevanje temeljnih težav, ki zavirajo preboj gospodarstva iz krize.

Zaradi tega je poziv ministrstva, naj delodajalci pristanemo na tak način dela, vseh pet delodajalskih organizacij 24.1.2011 ponovno zavrnilo z argumentom, da na delodajalski strani ugotavljamo, da odgovora na našo temeljno zahtevo z dne 3. decembra 2010 še vedno nismo dobili. To pa je jasno stališče Vlade RS oziroma predlog sprememb ZDR in oblikovan predlog zakona o skladu za odpravnine, z jasnimi cilji in izhodišči, kakor tudi ekonomskimi posledicami sprememb. Dokler ne prejmemo zahtevanih strokovnih podlag, se sestankov delovne skupine, tako ene kot druge, ne bomo udeleževali.

Naše ravnanje ne pomeni prekinitev socialnega dialoga ali želje po blokiranju pogajanj, saj nujno potrebujemo spremembe Zakona o delovnih razmerjih. Vendar če želimo omogočiti osnovne pogoje za delo delovne skupine za ZDR, mora le ta prejeti jasna vladna stališča oziroma predlog sprememb Zakona o delovnih razmerjih. To izhaja iz dopisa vseh petih delodajalskih organizacij z dne 3.12.2010, kjer smo gradivo označili kot neprimerno, samo sebi nasprotujoče in Mi-

nistrstvo za delo pozvali k takojšnji pripravi ustreznih gradiv.

Ker sta Zakon o delovnih razmerjih in predlog Zakona o skladu za odpravnine neposredno povezana, se o vsebini slednjega, dokler ne bodo znane rešitve v zvezi z ZDR, ne moremo začeti pogovarjati. Gospodarstvo namreč ne bi preneslo še dodatnih nepremišljenih obremenitev, ki so skorajda že tradicionalna rezultat takšnega načina dela, kjer karte niso položene na mizo. Sestanka delovne skupine se bomo udeležili – vendar le po prejemu ustreznega gradiva, ki bo korektna podlaga za delo strokovne skupine.

NOVICE IN DOGODKI

SREČANJE VODSTVA ZDS S PRESEDNIKOM DRŽAVE

LJUBLJANA, 12.1.2011 - V.d. predsednika ZDS, g. Milan Lukič in generalni sekretar, g. Jože Smole sta na srečanju s predsednikom RS, dr. Danilom Türkom, predstavila za-skrbljujoče dejstvo, da se tripartitni socialni dialog nenehno poslabšuje in umika od Ekonomsko socialnega sveta. Prvič v desetih letih v Sloveniji nimamo socialnega sporazuma, ki je predpogoj pripravljanju in izva-
janju kakršnihkoli reform. Vlada pomembne zakone, kot je zakon o minimalni plači, pokojninska novela, sprejema enostransko, brez konsenza socialnih partnerjev. Rešitve, sprejete na tak način, pa dodatno obremenjujejo delodajalce in ne vodijo k izhodu iz zahtevne gospodarske situacije. V Sloveniji je nujna reforma trga dela, od katere pa se odmikamo z obrobni zakoni, ki še dodatno pasivizirajo tog trg dela. Nujna je korenita sprememba Zakona o delovnih razmerjih, ki pa je že po več neuspešnih poskusih še vedno nismo pričakali.

POGAJANJA ZAKOLEKTIVNO POGODBO DEJAVNOSTI TRGOVINE SLOVENIJE

LJUBLJANA, 14.1.2011 - Nadaljevala so se pogajanja za spremembo Kolektivne

pogodbe dejavnosti trgovine Slovenije. Na kratko so bili predstavljeni rezultati strokovne delovne skupine za prejemke, razprava pa se je večino nanašala na dvig najnižjih osnovnih plač.

POGAJANJA ZA KOLEKTIVNO POGODBO ZA DEJAVNOSTI PRIDOBIVANJA IN PREDELAVE NEKOVINSKIH RUDNIN SLOVENIJE

LJUBLJANA, 18.1. 2011 - Potekala so pogajanja za sklenitev nove kolektivne pogodbe za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin. Pogajalski skupini sta obravnavali prvi sklop določb kolektivne pogodbe, ki se nanaša na veljavnost kolektivne pogodbe, za naslednje pogajanja, ki so sklicana za 1.2.2011 pa je predviden začetek pogajanj o poglavju »Pogodba o zaposlitvi«.

POGAJANJA ZA KOLEKTIVNO POGODBO KOVINSKE INDUSTRIJE SLOVENIJE

LJUBLJANA, 17. 1. 2011 - Potekala so pogajanja za spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe za Kovinsko industrijo Slovenije. Na pogajanjih je bilo dogovorjeno, da se bo vprašanje usklajevanja najnižjih

osnovnih plač urejalo na koncu pogajanj o spremembah in dopolnitvah KP.

POGAJANJA ZA KOLEKTIVNO POGODBO GOSTINSTVA IN TURIZMA SLOVENIJE

LJUBLJANA, 7. in 21. 1. 2011 - Potekala so pogajanja za sklenitev nove Kolektivne pogodbe za dejavnosti gostinstva in turizma. Tema je bila ureditev delovnega časa, pri čemer je pogajalska skupina obravnavala predvsem splošna vprašanja glede izhodišč za ureditev materije.

MEDNARODNA KONFERENCA ILO IN EC

BRUSELJ, 20. - 21. 1. 2011 - Predstav-nica Združenja delodajalcev Slovenije je na dvodnevni mednarodni konferenci ILO o posledicah gospodarske krize na režime delovnega časa in plač predstavila slovenske razmere. Debata se je osredotočila na izjemno povišanje minimalne plače v Sloveniji ter posledice pri delodajalcih.

Novo, prenovljeno in posodobljeno spletno mesto WWW.ZDS.SI

Namen prenove je bilo izboljšanje vsebin in vsebinske strukture, da bi tako delodajalcem omogočili lažje pridobivanje informacij in izboljšali uporabniško izkušnjo, izvedli pa smo tudi oblikovno prenovo spletnega mesta.

Na prenovljenih spletnih straneh je vsebina organizirana po posameznih vsebinskih sklopih: Baza znanja, Izobraževanja, Publikacije, Projekti, Za medije, Stališča, O ZDS in Članstvo. Podatke in informacije naših strokovnih služb, ki ste jih do sedaj našli v posameznih Področjih delovanja, smo tako zbrali v Bazi znanja. Tu lahko sedaj najdete informacije in podatke s področja kolektivnih pogodb zasebnega sektorja, delovno pravne zakonodaje, prejemkov iz delovnih razmerij, davkov in prispevkov, zaposlovanja tujcev in udeležbe na dobičku, za vas pa smo uvedli tudi rubriko Vprašanja in odgovori, kjer so na enem mestu zbrani odgovori na najpogostejše zastavljena vprašanja. O novih vsebinah na spletnem mestu boste sedaj obveščeni preko vstopne strani, kjer se zbirajo aktualne informacije in pomembne novice. Strani ponujajo mnogo prenovljenih možnosti in vsebin, nekatere pa še dopolnjujemo in bodo na voljo v kratkem času.

Želimo si, da bi do svežih in obnovljenih vsebin dostopali pogosto in da bi vam naše strani pripomogle k boljšemu in učinkovitejšemu poslovanju!

KOLEDAR IZOBRAŽEVANJ ZDS

Frida Bertancel
Vodja projektov

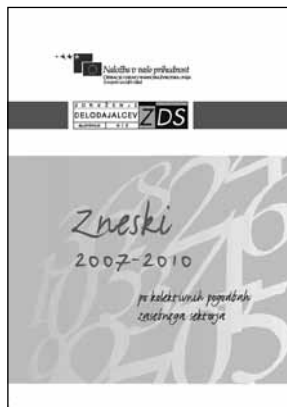
FEBRUAR 2011				
3.2.2011	NOVO!	Računalniški triki za managerje – 1. del (Excel, Outlook)	B 2 d.o.o.	Tečaj
9.2.2011	Ponovitev	FINANCE IN RAČUNOVODSTVO za direktorje, managerje in druge odgovorne osebe, 1. del	mag. Darinka Kamenšek dr. Branko Mayr	Delavnica
9.2.2011	NOVO!	Davčni obračun 2010 - za samostojne podjetnike	Milica Gostiša	Seminar
10. in 11.2.2011	NOVO!	Učinkovite poslovne predstavitve v angleščini	Berlitz Slovenija d.o.o.	Dvodnevna delavnica
15.2.2011	NOVO!	Kako povezati register osnovnih sredstev s podatki iz katastra stavb in obvestili Geodetske uprave o izračunu posplošene tržne vrednosti?	mag. Anton Kožar	Delavnica
MAREC 2011				
1.3.2011	NOVO!	Upravljanje z dokumentacijo podjetij s poudarkom na rokih hranjenja – računovodska dokumentacija	dr. Vladimir Žumer	Seminar
10.3.2011	NOVO!	Računalniški triki za managerje – 2. del (Excel, Word)	B 2 d.o.o.	Tečaj
10.3.2011	Ponovitev	Obračunavanje in obdavčitev plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja	Kristina Barič Nataša Peterca	Delavnica
16.3.2011	Ponovitev	FINANCE IN RAČUNOVODSTVO za direktorje, managerje in druge odgovorne osebe, 2. del	mag. Darinka Kamenšek dr. Branko Mayr	Delavnica
APRIL 2011				
7.4.2011	NOVO!	Računalniški triki za managerje – 3. del (Power Point)	B 2 d.o.o.	Tečaj
12.4.2011	Ponovitev	FINANCE IN RAČUNOVODSTVO za direktorje, managerje in druge odgovorne osebe, 3. del	mag. Darinka Kamenšek dr. Branko Mayr	Delavnica
MAJ 2011				
17.5.2011	Ponovitev	FINANCE IN RAČUNOVODSTVO za direktorje, managerje in druge odgovorne osebe, 4. del	mag. Darinka Kamenšek dr. Branko Mayr	Delavnica

NAJAVE IZOBRAŽEVANJ

FEBRUAR 2011				
	Ponovitev	Predlog plačnega modela ZDS	mag. Slavi Pirš	Regijske delavnice
APRIL – JUNIJ 2011				
	Ponovitev	Ali veste kako se izogniti najpogostejšim napakam pri odpovedi pogodbe o zaposlitvi varovanim delavcem?	mag. Borut Brezovar Anže Hiršl	Seminar
April, maj, junij	Ponovitev	Zaposlovanje tujcev	Maja Skorupan	Seminar

Imate o izobraževanjih ZDS kakršnokoli vprašanje ali predlog? Pokličite 01/563 48 87 ali pišite na frida.bertoncel@zds.si.
Prijavite se na <http://www.zds.si/izobrazevanje/>.

PUBLIKACIJE ZDS

ZNESKI 2007 - 2010 PO KOLEKTIVNIH POGODBAH ZASEBNEGA SEKTORJA

ZDS je v okviru projekta Nagrajevanje v podjetju izdalo brezplačno brošuro, v kateri najdete:

- pregled zneskov plač, povračil stroškov v zvezi z delom in drugih osebnih prejemkov, veljavnih v zasebnem sektorju v obdobju 2007 - 2010
- zbrane podatke o plačah, določenih z zakoni (minimalna plača, zajamčeni osebni dohodek, začasna osnova) ter podatke o plačah Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) in Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES).
- zneske povračil stroškov in drugih osebnih prejemkov, ki se v obdobju 2007 - 2010 ne vštevajo v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja

VELJAVNOST KOLEKTIVNIH POGODB DEJAVNOSTI ZASEBNEGA SEKTORJA

ZDS je v okviru projekta Nagrajevanje v podjetju izdalo brezplačno brošuro, v kateri najdete:

- vse o časovni veljavnosti KP zasebnega sektorja
- vse o krajevni veljavnosti KP zasebnega sektorja
- vse o stvarni veljavnosti KP zasebnega sektorja
- vlogo za izdajo mnenja ZDS o tem, katera KP velja za vaše podjetje
- Zakon o kolektivnih pogodbah

NAPOTITEV MANAGERJEV IN STROKOVNJAKOV NA DELO V TUJINO

ZDS je skupaj z Združenjem manager izdalo brošuro, v kateri najdete:

- zakonsko in delovnopravno ureditev statusa napotenih delavcev
- oblike opravljanja dela v tujini in davčni status napotenih delavcev
- raziskavo Združenja Manager in Združenja delodajalcev Slovenije o napotitvah vodilnih managerjev in strokovnjakov na delo v tujino
- delovnopravni vidik opravljanje dela v tujini s pogodbo o zaposlitvi za napotenega delavca

FLEKSIBILNO ZAPOSLOVANJE IN RAZVOJ SOCIALNEGA DIALOGA V DRŽAVAH CEE - POVEČEVANJE DOBRIH PRAKS PRI DELODAJALCIH

ZDS je v okviru projekta FLEMCEE izdalo brezplačno brošuro, v kateri najdete:

- predstavitev projekta FLEMCEE
- kako uporabiti elemente prožnosti zaposlovanja v veljavnem slovenskem delnopravnem sistemu
- izvajanje sistema delovnega časa in optimizacija števila zaposlenih glede na vsakokratni obseg potreb
- primer prakse iz tujine – Nemčija; ureditev delovnega časa kot način prožnosti zaposlitve

PRESTRUKTURIRANJE V GRADBENIŠTVU – KAKO BOLJE NAPOVEDATI PRIHODNJE TRENDE

ZDS je v okviru projekta RIBI izdalo brezplačno brošuro, v kateri najdete:

- značilnosti gradbenega sektorja v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bolgariji in Makedoniji
- vse o vplivu recesije na gradbeni sektor
- primere dobre prakse pri energetsko učinkovitih zgradbah
- pobude za izhod iz krize in hkraten trajnostni razvoj

TOBEQU 3 – ZA VEČJO KAKOVOST FINANČNE PARTICIPACIJE ZAPOSLENIH V CEE

ZDS je v okviru mednarodnega projekta TOBEQU 3 izdalo brezplačno brošuro, v kateri najdete:

- skupno stališče 6 delodajalskih organizacij
- povzetek rezultatov mednarodne in nacionalne ankete
- priporočila za spremembe in dopolnitve zakonodaje
- Evropska komisija in finančna participacija
- finančna participacija in kolektivna pogajanja
- primere dobre prakse

Več o o publikacijah ZDS in naročilnico najdete na <http://www.zds.si/publikacije/>. Za dodatne informacije pokličite 01/563 48 80.

GOSTUJOČE PERO

OBDAVČITEV KAPITALA - NAČIN UGOTOVITVE DAVČNE OSNOVE IN DAJATVE

Milica Gostiša
Svetovalka na področju
davkov, financ,
računovodstva

Kapitalska družba d.o.o. ugotavlja poslovni izid, rezultat je lahko dobiček oziroma izguba. Družbeniki imajo pravico do deleža pri bilančnem dobičku. Dobitek se deli sorazmerno z višino poslovnih deležev, če družbena pogodba ne določa drugače.

Način ugotavljanja davčne osnove in obdavčitev iz kapitala je opredeljena v Zakonu o dohodnini (ZDoh-2) in sicer v poglavju 6.3. Dobitek iz kapitala.

Med dohodek iz kapitala po 80. členu ZDoh-2 poleg obresti štejejo še dividende in dobiček iz kapitala.

DIVIDENDE

Med dividende (90. in 91. člen ZDoh-2) štejejo dividende in druge dohodke, ki so doseženi na podlagi lastniškega deleža. Za lastniški delež se šteje vsak delež, ki ga ima fizična oseba, imetnik deleža na podlagi vloženih sredstev v gospodarski družbi.

Kot dividenda se med drugim obdavčuje: vsaka razdelitev dohodka imetniku lastniškega deleža, fizični osebi. Zdi se mi pomembno, da so lastniki družb seznanjeni z dajatvami, ki jih po davčnih predpisih plačujejo iz sredstev družbe, mednje spada tudi obdavčitev davčne osnove družbe in izplačilo dividende, dobička družbenikom. Tako je ugotovljena davčna osnova pravnih oseb, torej tudi kapitalske družbe d.o.o. obdavčena v višini 20 odstotkov (stopnja se je pričela uporabljati za obdavčitev davčne osnove

ugotovljene za leto 2010). Ugotovljeni neto dobiček, dividende, si lastniki družbe na podlagi sprejetega sklepa lahko izplačajo. Skupna obdavčitev tako izplačanega dobička lastnikom, je po trenutno veljavni davčni zakonodaji 36-odstotna, če se bo lastnikom izplačal ugotovljeni dobiček za leto 2010. V primeru, da si lastniki izplačajo dobiček ugotovljen pred letom 2010, pa je skupna stopnja obdavčitve med 36,8 do 40%. Davke na izplačilo čistega dobička lastnikom, fizičnim osebam, ki je 20-odstoten, je po sedaj veljavnem dohodninskem zakonu dokončni davek, plača pa se ob izplačilu dobička lastnikom.

Lastniki družb pogosto ne poznajo in zato v praksi ne izvajajo določila veljavnega Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD -1) na podlagi katerega morajo biti družbeniki seznanjeni z letnim poročilom družbe, prav tako morajo odločati o tem, kaj bo z ugotovljenim dobičkom. Družbeniki sprejmejo sklep o razporeditvi dobička in se odločijo, ali se bo dobiček izplačal lastnikom, v celoti, delno, ali bo ostal nerazporejen v družbi d.o.o. Delitev dobička med lastnike brez navedenih sklepov pomeni iz davčnega vidika izplačilo drugih prejemkov in je na ta način tudi obdavčeno.

Družbeniki kapitalske družbe d.o.o. torej najmanj enkrat letno sprejmejo sklep glede razporeditve, oziroma delitve dobička, običajno je to ob sprejemanju letnega poročila družbe, po 31. marcu tekočega leta za preteklo leto. Če se kasneje odločijo za izplačilo nerazporejenega dobička iz preteklih let ali tekočega leta, prav tako sprejmejo sklep o višini izplačila.

DOBIČEK IZ KAPITALA

Za kapital se poleg nepremičnin, vrednostnih papirjev in investicijskih kuponov štejejo tudi

deleži v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja (92. do 104. člen ZDoh-2).

Za odsvojitve kapitala se šteje vsaka odsvojitve kapitala ali dela kapitala, kot je

- prodaja kapitala (npr. prodaja podjetja ali dela podjetja),
- dajanje kapitala v dar,
- zamenjava kapitala,
- unovčitev investicijskega kupona,
- izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije vzajemnega sklada,
- izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruge ali druge oblike organiziranja,
- izplačilo lastniškega deleža v primeru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruge ali druge oblike organiziranja, izstopa ali izključitve
- ter drugi primeri izplačila lastniškega deleža, izplačanega v denarju ali v naravi.

Družba lahko odplačno pridobi lastne poslovne deleže, vendar mora oblikovati obvezne zakonske rezerve za lastne deleže, torej v Bilanci stanja evidentira prenos nerazporejenega dela dobička med rezerve iz dobička za lastne poslovne deleže. Družba ne more pridobiti vseh poslovnih deležev (500. člen ZGD-1).

Davčna osnova dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi. Pri tem se upoštevajo 1-odstotni normirani stroški, stroški cenitev do višine 188 evrov. Torej ne gre (kot pri izplačilu dobička, dividende družbenikom) za obdavčitev celotno izplačanega zneska, marveč le za obdavčitev razlike – ugotovljenega kapitalskega dobička pri odsvojitvi deleža kapitalske družbe d.o.o..

Za vrednost kapitala ob odsvojitvi se šteje v prodajni ali drugi pogodbi navedena vrednost kapitala ob odsvojitvi (prodajna vrednost lastniškega deleža). V primerih prenehanja kapitalske družbe ali odsvojitve (prodaje) deleža fizične osebe lastni družbi d.o.o., pa je potrebno vrednost kapitala ob odsvojitvi izračunati. Pri tem je potrebno upoštevati davčne predpise (Zdoh-2, ZDD-PO-2), premoženje podjetja se praviloma oceni po tržni vrednosti, še posebej v primerih, ko ima d.o.o. v svojih poslovnih knjigah evidentirane nepremičnine, ki jih ob prenehanju poslovanja družbe pridobijo v zasebno last lastniki kapitalskih deležev. Razlika med ocenjeno tržno vrednostjo nepremičnin in njihovo knjigovodsko vrednostjo, vpliva na višino vrednosti kapitala ob odsvojitvi in posledično na ugotovljeno davčno osnovo, kapitalski dobiček.

V vrednost kapitala ob pridobitvi se všteva nabavna vrednost kapitala na datum pridobitve lastniškega deleža družbe. Po vsebini Zdoh-2 (152. člen v povezavi z 98. členom) se v primerih, ko je bil lastniški delež družbenika pridobljen pred 1.1.2003, uporabi za izračun vrednosti kapitala ob pridobitvi na dan 1.1.2006. Vrednost kapitala ob pridobitvi se lahko oceni po tržni vrednosti ali se uporabi knjigovodska vrednost. V primerih, da se je kapitalski delež lastnikov povečal iz sredstev družbe d.o.o. (iz nerazporejenega dobička) je njegova vrednost ob pridobitvi enaka nič (4. odstavek 98. člena Zdoh-2). Navedeno določilo pa ne velja v primeru, če so delež iz sredstev družbe pridobili lastniki pred 1.1.2003, v teh primerih se za vrednost kapitala ob pridobitvi uporabi vrednost kapitala na dan 1.1.2006.

Zaloge kapitala se vodijo po metodi zaporednih cen (FIFO metoda, Zdoh-2, 103. člen).

Za izračun stopnje davka na kapitalski dobiček v primerih odsvojitve deležev družbe d.o.o. je pomemben datum pridobitve lastniških deležev in odstotek lastniškega

deleža fizične osebe. Po vsebini Zdoh-2 po 132. členu znaša stopnja dohodnine od dobička iz kapitala 20% (dokončni davek) in se vsakih pet let imetništva kapitala zmanjšuje z 5 odstotnih točk in sicer po dopolnjenih :

- petih letih imetništva kapitala: 15%,
- desetih letih imetništva kapitala: 10%,
- petnajstih letih imetništva kapitala: 5%.

Za pravilen izračun davčne osnove, kapitalskega dobička in stopnje obdavčitve, je vedno potrebno upoštevati notarske, oziroma odvetniške zapise o pridobitvah ali odsvojitvah, znižanjih, zvišanjih lastniških deležev fizičnih oseb v kapitalski družbi d.o.o. Zgodovina (datumi pridobitve, zneski in odstotki lastniških deležev) posamezne kapitalske družbe d.o.o. je dostopna na javno objavljenih podatkih. Glede na to, da pa so predpisi glede datuma pridobitve lastniških deležev (ZGD – 1, Zdoh-1) različni, uporabljamo pri ugotovitvi davčne obveznosti datume pridobitve, odsvojitve posameznih deležev, ki so zapisani v primarni dokumentaciji.

Vse odsvojitve lastniških deležev v kapitalskih družbah d.o.o., davčni zavezanec prijavi na posebnem obrazcu (MF-DURS obrazec DOHKAP šte. 4). Napoved za odmero dohodnine od dobička od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov ima rok do 28. februarja tekočega leta za realizirane odsvojitve v preteklem letu. Davčni organ izda odločbo v kateri ugotovi višino in rok za plačilo davka na kapitalski dobiček.

EKONOMSKI KAZALCI

INFLACIJA IN CENOVNA KONKURENČNOST V LETU 2010

Maja Ceglar Ključevšek
Samostojna svetovalka
za ekonomske zadeve

V letu 2010 je bila v Sloveniji po podatkih Statističnega urada RS (SURS) zabeležena zmerna rast cen življenjskih potrebščin, ki je primerljiva z rastjo cen v območju Evropske unije. V zadnjem desetletju je bila rast cen nižja le v letu 2009, saj je povprečna letna inflacija v 2010 znašala 1,9 odstotka, medletna inflacija pa 1,8 odstotka.

Po dveh letih slabšanja se je stroškovna konkurenčnost slovenskega gospodarstva v drugem in tretjem četrtletju 2010 rahlo izboljšala, a zaradi relativno visoke rasti plač v zasebnem sektorju manj kot v večini ostalih članic evrskega območja in EU. Cenovna konkurenčnost se je v prvih desetih mesecih leta 2010 izboljšala, a precej manj kot v ostalih članicah evrskega območja.

Na Uradu za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) so pojasnili, da je na gibanje cen podobno kot v letu 2009 tudi v letošnjem letu tako pri nas kot v celotnem evrskem območju pomembno vplivala šibka gospodarska aktivnost. Hkrati pa so imeli predvsem v prvih osmih mesecih leta 2010 na inflacijo pri nas tako kot v letu 2009 zelo velik vpliv ukrepi na davčnem področju. K inflaciji ob koncu leta so tako prispevali dvigi trošarin na energente, skupni vpliv višjih davščin pa je znašal med 0,7 in 0,8 odstotnih točk, ker so se povišale tudi trošarine na tobak in alkohol, spremenile pa še nekatere druge dajatve. Predvsem v zadnjih nekaj mesecih leta 2010 pa so se kot posledica

višjih cen hrane v mednarodnem okolju nekoliko okrepili tudi cenovni pritiski na rast domačih cen hrane.

LETNA RAST CEN ŽIVLJENJSKIH POTREBŠČIN

Po podatkih SURS so se v lanskem letu cene najbolj zvišale v skupini stanovanje (za 8,3 odstotka), skupini alkoholne pijače in tobak (za 8,1 odstotka), zdravje (za 4,3 odstotka), komunikacije (za 3,2 odstotka), stanovanjska oprema (za 2,6 odstotka), hrana in brezalkoholne pijače (za 2,2 odstotka), izobraževanje (za 0,7 odstotka), raznovrstno blago in storitve (za 0,6 odstotka), rekreacija in kultura (za 0,4 odstotka) ter prevoz (za 0,3 odstotka). Izdelki in storitve v dveh skupinah pa so bili v povprečju cenejši kot decembra 2009: gostinske in nastanitvene storitve (za 11,1 odstotka) ter obleka in obutev (za 0,1 odstotka).

V skupini stanovanje so se v letu 2010 najbolj podražila tekoča goriva, za 28,0 odstotkov, odvoz smeti je bil dražji za 20 odstotkov, plin za 19,1 odstotka, daljinska energija za 12,3 odstotka, električna energija za 5,9 odstotka in trda goriva za 4,7 odstotka. V skupini alkoholne pijače in tobak so se predvsem na račun zvišanja trošarin v drugi polovici leta najopazneje podražili tobačni izdelki (za 11,7 odstotka), žganje in pivo (za 3 odstotke) ter vino (za 2,7 odstotka). V skupini zdravje so izstopale višje cene zobozdravstvenih storitev (te so bile višje za 12,2 odstotka), v skupini hrana in brezalkoholne pijače pa višje cene zelenjave in sadja (za 17,7 odstotka oz. 8,1 odstotka). Na gibanje cen v skupini prevoz so najbolj vplivale višje cene goriv in maziv (za 12,4 odstotka) ter nižje cene osebnih avtomobilov (za 10,1 odstotka); rabljeni osebni avtomobili so se pocenili za 18,8 odstotka, novi pa za 5,6 odstotka. V skupini gostinske in nastanitvene storitve so se predvsem zaradi sprememb pri obračunavanju cen šolske prehrane

najbolj pocenile storitve v menzah (za 68,8 odstotkov). V skupini obleka in obutev so se oblačila pocenila za 1,7 odstotka, obutev pa podražila za 4,7 odstotka.

Indeksi cen življenjskih potrebščin, Slovenija, 2010

	XII 10 XI 10	XII 10 XII 09	I-XII 10 I-XII 09
Indeks CŽP	100,1	101,9	101,8
Hrana in brezalkoholne pijače	99,8	102,2	101,0
Alkoholne pijače in tobak	100,0	108,1	107,2
Obleka in obutev	97,7	99,9	98,1
Stanovanje	100,8	108,3	110,2
Stanovanjska oprema	100,3	102,6	101,4
Zdravje	100,1	104,3	102,1
Prevoz	100,5	100,3	99,7
Komunikacije	100,4	103,2	101,4
Rekreacija in kultura	100,8	100,4	100,4
Izobraževanje	99,4	100,7	101,6
Gostinske in nastanitvene storitve	100,1	88,9	97,5
Raznovrstno blago in storitve	100,0	100,6	101,4

Vir: Statistični urad RS, 30.12.2010

RAST CEN ŽIVLJENJSKIH POTREBŠČIN V EVROPI

Po zadnjih podatkih Eurostat-a je bila inflacija v evro območju decembra 2010 2,2-odstotna, medtem ko je bila leta 2009 0,9-odstotna. V celotni EU je bila inflacija v letu 2010 2,6-odstotna (1,5-odstotna v letu 2009).

V letu 2010 so se v evro območju cene najbolj zvišale v skupini prevoz (5,2 odstotka), stanovanje (3,8 odstotka) in alkohol in tobak (3,6 odstotka), medtem ko so najnižjo

rast cen zabeležili v skupini komunikacije (-0,7 odstotka) ter v skupini rekreacija in kultura (-0,1).

Po navedbah UMAR v decembrski izdaji Ekonomskega ogledala je bila izmerjena inflacija v Sloveniji in v evrskem območju v letu 2010 podobna, osnovna inflacija (brez cen energije in nepredelane hrane) pa je bila v Sloveniji precej nižja.

Po podatkih UMAR so maloprodajne cene hrane v enajstih mesecih leta 2010 v evrskem območju zrasle za 1,2 odstotka (pri nas za 2,3%). Rast cen hrane je bila, z izjemo Italije in Irske, v vseh državah evrskega območja posledica rasti cen nepredelane hrane, predvsem svežega sadja in zelenjave. V evrskem območju so cene nepredelane hrane zrasle za 2,3 odstotka (pri nas za 4,9%), cene predelane hrane pa so se razen v nekaterih državah evrskega območja (Slovaška, Malta) povišale v manjši meri. Pri nas so se v tem obdobju cene kruha celo znižale, v evrskem območju pa cene olj in maščob in nekaterih drugih prehranskih izdelkov.

GIBANJE CEN INDUSTRIJSKIH PROIZVODOV

Po podatkih UMAR so se v letu 2010 cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih povišale za 3,2 odstotka (2009: -0,7%). Rast je bila v največji meri posledica rasti cen v proizvodnji kovin in kovinskih izdelkov, ki sledi rasti cen kovin v mednarodnem okolju. Relativno visoke rasti cen so bile lani zabeležene tudi v proizvodnji kemikalij in farmacevtskih preparatov ter v proizvodnji pohištva. Rast cen v proizvodnji živil je bila lani skromna (1,3%), na podlagi aktualnih dogajanj pa lahko sklepamo, da se bo v prihodnjih mesecih zelo okrepila, višje cene v proizvodnji pa so se že začele prelivati v maloprodajne cene hrane.

CENOVNA IN STROŠKOVNA KONKURENČNOST SLOVENIJE

Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) je v decembrski izdaji Ekonomskega ogledala ugotovil, da se je oktobra zaradi okrepitve tečaja evra cenovna konkurenčnost Slovenije poslabšala, njeno medletno izboljševanje, ki je bilo manj izrazito kot v večini preostalih članic evrskega območja, pa se je nadaljevalo. Relativno slabši položaj Slovenije je bil deloma posledica strukture naše zunanjetrgovinske menjave, deloma pa rasti relativnih cen, ki so v večini preostalih članic evrskega območja padale. Cenovna konkurenčnost večine držav EU zunaj evrskega območja se je v prvem polletju 2010 medletno poslabšala, zlasti pod vplivom krepitve tečajev preostalih valut EU.

Po daljšem obdobju upadanja se je v tretjem četrtletju stroškovna konkurenčnost slovenskega gospodarstva izboljšala, vendar zaradi relativno visoke rasti plač v zasebnem sektorju manj kot v večini držav evrskega območja in EU.

Po enoletnem postopnem umirjanju rasti so bili realni stroški dela na enoto proizvoda in realni efektivni tečaj, deflacionalen z rastjo relativnih stroškov dela na enoto proizvoda, v tretjem četrtletju 2010 medletno ponovno nižji (prvi za 0,7 odstotka, drugi po oceni za 0,9 odstotka), v povprečju prvih devetih mesecev pa so stagnirali na ravni iz leta 2009.

Izboljšanje v drugem in tretjem četrtletju je bilo posledica ponovne izrazitejšje rasti produktivnosti dela zaradi oživitve gospodarske rasti, ob tem ko se je medletni upad zaposlenosti postopno umirjal. Relativno visoka rast sredstev za zaposlene na zaposlenega se je pod vplivom okrepljene rasti plač v zasebnem sektorju nadaljevala, a je bila v primerjavi s produktivnostjo dela nižja, tako kot v drugem četrtletju. Potem ko je bila Slovenija od sredine leta 2008, ob postopnem zmanjševanju razlik, v skupini držav evrskega območja in EU z največjim poslabšanjem

stroškovne konkurenčnosti, je bilo letošnje izboljšanje med najnižjimi v evrskem območju in EU. Relativno slabši položaj Slovenije je bil v letu 2010 posledica hitrejše rasti plač kot v večini preostalih članic, v 2009 pa večjega padca produktivnosti.

Relativno slabši konkurenčni položaj slovenskega gospodarstva v prvih devetih mesecih 2010 je bil predvsem posledica izrazitega poslabšanja stroškovne konkurenčnosti gradbeništva. Slednje je bilo posledica padanja produktivnosti dela in hkrati naraščanja sredstev za zaposlene, tudi zaradi vpliva povišanja minimalne plače.

Predelovalne dejavnosti, ki so v letu 2009 izstopale po izrazitem poslabšanju, so v 2010 izstopale po precejšnjem izboljšanju. Čeprav je bil vpliv letošnjega povišanja minimalne plače na rast sredstev za zaposlene na zaposlenega v predelovalnih dejavnostih najvišji, so realni stroški dela na enoto proizvoda močno padli, saj se je hkrati še precej izraziteje povečala produktivnost dela. Njena rast je bila v prvem četrtletju predvsem posledica krčenja zaposlenosti, v drugem in tretjem pa tudi izrazite rasti dodane vrednosti.

Dejansko gibanje cen življenjskih potrebščin je bilo v letu 2010 v okviru ažuriranih napovedi UMAR in malo pod napovedmi Banke Slovenije. Žal pa je zmerena inflacija posledica predvsem nizke gospodarske aktivnosti, kar ni spodbudna informacija za okrevanje slovenskega gospodarstva. Zadnje napovedi inflacije za leto 2011 s strani UMAR in Banke Slovenije se gibljejo okrog 2 odstotkov, vendar so bile že v začetku leta napovedane podražitve kruha in pekovskih izdelkov ter podražitve mlečnih izdelkov, katerih vpliv na inflacijo bo odvisen tudi od razmer v gospodarstvu. Stroškovna konkurenčnost Slovenije se je v lanskem letu zaradi visoke rasti plač v zasebnem sektorju izboljšala manj kot v večini evropskih držav, prav tako pod to ravno ostaja tudi cenovna konkurenčnost Slovenije.

IZBRANI EKONOMSKI KAZALCI

INFLACIJA

Zadnji mesec lanskega leta so se cene življenjskih potrebščin glede na prejšnji mesec v povprečju zvišale za 0,1 odstotka. Decembra 2010 je bila v primerjavi z decembrom 2009 inflacija 1,9-odstotna, povprečna letna inflacija pa je bila 1,8-odstotna.

V evro območju je bila po podatkih Eurostat-a rast cen življenjskih potrebščin decembra 2010 v primerjavi z decembrom 2009 2,2-odstotna, v EU-27 pa 2,6-odstotna. V decembru je bila znotraj EU najvišja inflacija zabeležena v Romuniji (7,9 odstot-

kov), Grčiji (4,7 odstotka) in Madžarski (4,7 odstotka).

Rast cen življenjskih potrebščin, v %

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
SLOVENIJA	Povprečna letna inflacija (I-XII t/I-XII t-1)	8,9	8,4	7,5	5,6	3,6	2,5	2,5	3,6	5,7	0,9	1,8
	Medletna inflacija (dec t/dec t-1)	8,9	7,0	7,2	4,6	3,2	2,3	2,8	5,6	2,1	1,8	1,9
EVRO OBMOČJE (16)	Povprečna letna inflacija	2,2	2,4	2,3	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1	3,3	0,3	2,2

Vir: Statistični urad RS, 30.12.2010 in Eurostat, 14.1.2011

GOSPODARSKA RAST

V začetku januarja je Eurostat objavil drugo oceno rasti bruto domačega proizvoda v tretjem četrtletju 2010. Potrdil je 1,9-odstotno rast BDP v tretjem četrtletju 2010 glede na tretje četrtletje 2009 v Evro območju. Glede na drugo četrtletje 2010

se je v tretjem četrtletju 2010 BDP v Evro območju povečal za 0,3 odstotka in za 0,5 odstotka v EU-27.

V primerjavi s prejšnjim četrtletjem so največjo rast v tretjem četrtletju beležile Švedska (2,1-odstotna gospodarska rast),

Luxemburg (1,5-odstotna rast BDP) in Poljska (1,3-odstotna rast BDP).

Realna rast bruto domačega proizvoda, v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 (Q ₃ 2010/ Q ₃ 2009)
SLOVENIJA	4,4	2,8	4,0	2,8	4,3	4,5	5,9	6,9	3,7	-8,1	1,7
EVRO OBMOČJE (16)	3,9	1,9	0,9	0,8	2,2	1,7	2,9	2,7	0,7	-4,1	1,9

Vir: Statistični urad RS, 30.11.2010, in Eurostat, 7.1.2011

PLAČE

Novembra 2010 je povprečna mesečna bruto plača v Sloveniji znašala 1.634,48

evra in je bila nominalno za 4,1 odstotka, realno pa 2,7 odstotka večja kot novembra

2009. V prvih enajstih mesecih lanskega leta se je povprečna bruto plača v Sloveniji

glede na enako obdobje predlani v povprečju nominalno povečala za 4 odstotke, realno pa za 2,2 odstotka.

9,9-odstotno povečanje bruto povprečne plače v novembru glede na mesec pred tem je bilo predvsem posledica višjih izrednih iz-

plačil v obliki 13. plač in božičnic. Če v povprečni mesečni bruto plači za november ne bi upoštevali izrednih izplačil, bi ta znašala 1.507,41 evra.

Izredno izplačilo je s plačo za november 2010 prejelo 17,8 odstotka zaposlenih

oseb, kar je 0,3 odstotne točke manj kot za november predlani in za 2,1 odstotne točke manj kot za november 2008. Izredna izplačila v novembru 2010 so tako v povprečju na zaposleno osebo znašala 712,30 evra bruto, za november 2009 pa 682,93 evra.

Povprečna letna stopnja rasti plač, v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 I-XI
BRUTO PLAČA NA ZAPOSLENEGA											
Nominalna stopnja rasti	10,6	11,9	9,7	7,5	5,7	4,8	4,8	5,9	8,3	3,4	4,0
Realna stopnja rasti	1,6	3,2	2,0	1,8	2,0	2,2	2,2	2,2	2,5	2,5	2,2
NETO PLAČA NA ZAPOSLENEGA											
Nominalna stopnja rasti	10,4	11,7	9,7	7,5	5,7	6,1	5,1	7,9	7,8	3,4	4,0
Realna stopnja rasti	1,4	3,0	2,0	1,8	2,0	3,5	2,5	4,2	2,0	2,5	2,2

Vir: Statistični urad RS, 17.1.2011

BREZPOSELNOST IN PROSTA DELOVNA MESTA

V Sloveniji se je tako stopnja registrirane brezposelnosti v novembru 2010 glede na mesec pred tem povečala za 0,2 odstotne točke in je znašala 11,1 odstotka (10,4 odstotka za moške in 11,9 odstotka za ženske). V decembru bo stopnja brezposelnosti po pričakovanjih še višja, saj je bilo konec decembra 2010 na Zavodu RS za zaposlovanje prijavljenih 110.021 brezposelnih oseb, kar je 6,0 odstotka več kot novembra.

Število brezposelnih se je v decembru močno povečala zaradi večjega števila novoprijavljenih brezposelnih oseb, ki so zaposlitve izgubile iz poslovnih razlogov ali zaradi izteka zaposlitve za določen čas. V letu 2010 so bile na Zavodu v povprečju prijavljene 100.504 brezposelne osebe, 16,4 odstotka več kot v letu 2009.

V decembru 2010 so delodajalci prijavili 14.328 prostih delovnih mest, kar je 2,9 od-

stotka manj kot novembra istega leta, hkrati pa 23 odstotkov več kot decembra 2009. Po podatkih ZZZS-ja se je na predhodno prijavljenih prostih delovnih mestih decembra 2010 zaposlilo 7.830 oseb, 11,4 odstotka manj kot novembra in 3,7 odstotka več kot decembra 2009. V letu 2010 so delodajalci prijavili 174.613 prostih delovnih mest, kar je 8,2 odstotka več kot v letu 2009.

ZAPOSLENOST

Število delovno aktivnih oseb se je v novembru lanskega leta znižalo za približno 2.100 in je znašalo 833.406 oseb. Po podatkih SURS se je število delovno aktivnih oseb znižalo izključno zaradi zmanjšanja števila delovno aktivnih moških. Število delovno aktivnih se je najbolj znižalo v dejavnostih

gradbeništvo (za približno 1.300), predelovalne dejavnosti (za približno 500) in trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (za približno 400).

V enajstih mesecih leta 2010 se je v povprečju glede na enako obdobje v letu 2009, število delovno aktivnih zmanjšalo za

2,7 odstotka. Najbolj se je glede na prejšnje leto zmanjšalo število zaposlenih pri fizičnih osebah (za 9,4 odstotka) in število samozaposlenih (za 3,2 odstotka). Število samostojnih podjetnikov se je glede na prejšnje leto povečalo za 3,1 odstotka.

V SREDIŠČU

MINIMALNA PLAČA - DANES IN V BODOČE

Nataša Peterca
Samostojna svetovalka
za prejemke iz delovnih
razmerij

23. februarja 2010 je pričel veljati novi Zakon o minimalni plači (ZMinP), ki je določil pravico do minimalne plače, njeno višino in pogoje, pod katerimi se lahko izplačuje prehodni znesek minimalne plače ter način njenega določanja in objave.

MINIMALNA PLAČA DO 31.12.2010

Zakon o minimalni plači (ZMinP) je pričel veljati 23. februarja 2010. Objavljen je bil v Uradnem listu RS, št. 13/2010, določil pa je pravico do minimalne plače, njeno višino in pogoje, pod katerimi se lahko izplačuje prehodni znesek minimalne plače ter način njenega določanja in objave. Minimalna plača je bila za delo opravljeno v mesecu marcu 2010 določena v višini 734,15 EUR, nov znesek pa je bil od februarkega višji za 22,9 %.

Delodajalcem, pri katerih bi izplačevanje minimalne plače v višini, določeni v skladu s tem zakonom, povzročilo velike izgube in ogrozilo obstoj podjetja ali imelo za posledico odpovedi pogodb o zaposlitvi iz poslovnih razlogov večjemu številu delavcev, je bilo na podlagi 9. oziroma 10. člena ZMinP omogočeno, da v prehodnem obdobju, najdalj do 31.12.2011, postopno preidejo na izplačilo minimalne plače v višini, določeni v skladu s tem zakonom. Pri tem so se bili delodajalci o postopnem prehodu, z določitvijo natančne dinamike prehoda, dolžni posvetovati in skleniti pisni sporazum s sindikatom pri delodajalcu, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja delovna razmerja oziroma s svetom delavcev ali z delavci na zboru delavcev. Ti

delodajalci so bili do 31.12.2010 dožni upoštevati znesek minimalne plače (najmanj) v višini iz 1. alineje 1. odstavka 9. člena ZMinP in sicer v višini 654,69 EUR.

Do 31.12.2010 je znesek minimalne plače znašal 734,15 EUR oziroma 654,69 EUR.

Ker so bili delodajalci po 3. odstavku 9. člena ZMinP z namero sklenitve sporazuma in s sklenjenim sporazumom dolžni seznaniti inšpektorat za delo, so podatki o tem, koliko delodajalcev je sklenilo dogovor o postopnem prehodu na znesek minimalne plače, na voljo na spletni strani Inšpektorata RS za delo¹. Iz tabele na spletni strani je razvidno, da je sporazum o postopnem prehodu na znesek minimalne plače sklenilo 1611 delodajalcev.

MINIMALNA PLAČA OD 1.1.2011 DO 31.12.2011

1. Znesek minimalne plače

Na podlagi 5. člena ZMinP se znesek minimalne plače enkrat letno – januarja – uskladi najmanj z rastjo cen življenjskih potrebščin decembra preteklega leta glede na december predpreteklega leta, poleg rasti cen življenjskih potrebščin pa se pri določitvi minimalne plače upošteva gibanje plač, gospodarske razmere oziroma gospodarska rast, gibanje zaposlenosti. Znesek minimalne plače določi ministrica oziroma minister, pristojen za delo, po predhodnem posvetu s socialnimi partnerji in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije najkasneje do 31. januarja tekočega leta.

Iz 2. alineje 1. odstavka 10. člena ZMinP pa izhaja, da so tisti delodajalci, ki na znesek minimalne plače prehajajo postopoma, od 1. januarja 2011 dalje dolžni upoštevati (najmanj) znesek minimalne plače v višini

685,25 EUR, povečanih za rast cen življenjskih potrebščin v letu 2010. Tudi ta znesek določi ministrica oziroma minister, pristojen za delo, po predhodnem posvetu s socialnimi partnerji in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije najkasneje do 31. januarja tekočega leta.

Minister za delo je v skladu z določili ZMinP in v skladu z informacijo o možnostih povečanja minimalne plače, predstavljeno na 199. seji Ekonomsko socialnega sveta, Uradnemu listu RS posredoval v objavo nov znesek minimalne plače in nov najnižji prehodni znesek minimalne plače.

Od 1.1.2011 dalje znesek minimalne plače znaša 748,10 EUR oziroma 698,27 EUR. Zneska veljata za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2011 dalje, in bosta praviloma izplačana februarja 2011.

Po podatkih Statističnega urada RS je rast cen življenjskih potrebščin decembra preteklega leta glede na december predpreteklega leta znašala 1,9 %. Upošteva se navedeno rast cen je minimalna plača za delo opravljeno od 1. januarja 2011 dalje določena v višini 748,10 EUR. Prav tako je od 1. januarja 2011 dalje na novo določen prehodni znesek minimalne plače v višini 698,27 EUR.

Zneska minimalne plače sta bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 3/2011, z dne 14.1.2011.

2. Definicija minimalne plače

S 1.1.2011 se spremeni višina minimalne plače, medtem ko ostale določbe ZMinP ostanejo nespremenjene.

Še vedno velja, da se znesek minimalne plače izplačuje za delo opravljeno v polnem delovnem času (2. člen ZMinP). To pomeni, da je delavec, ki je prisoten na delovnem mestu polni delovni čas, upravičen (najmanj)

¹ http://www.id.gov.si/fileadmin/id.gov.si/pageuploads/Intranet/Minimalna_placa/minimalna_placa.pdf.

do zneska minimalne plače. Če delavec dela manj kot polni delovni čas, lahko prejme le sorazmerni del minimalne plače, če pa je na delovnem mestu več kot polni delovni čas, del plače iz naslova nadurnega dela prejme poleg minimalne plače.

Sorazmerni del minimalne plače lahko tako prejmejo tisti delavci, ki ne opravijo polnega delovnega časa. To pa so tisti delavci, ki so z delodajalcem sklenili pogodbo o zaposlitvi s polnim delovnim časom in so del časa odsotni z delovnega mesta (npr. zaradi bolezni) ter tisti delavci, ki so z delodajalcem sklenili pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom. Slednje velja tudi za tiste delavce, ki so z delodajalcem sklenili pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom v skladu s 66. členom ZDR (krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predpisi o zdravstvenem zavarovanju ali predpisi o starševskem dopustu).

ZMinP upravičenost do zneska minimalne plače pogojuje le z opravljenim polnim delovnim časom. Tako med drugim uspešnost opravljenega dela ni pogoj za upravičenost do zneska minimalne plače. Delavec torej minimalno plačo prejme pod pogojem, da je na delovnem mestu prisoten poln delovni čas, ne glede na to kako uspešno je v tem času opravil svoje delo.

3. Minimalna plača ter najnižja izplačana plača po Kolektivni pogodbi za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije oziroma Kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti

Na nov znesek minimalne plače bi morali biti pozorni še zlasti delodajalci, ki jih zavezuje Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije oziroma Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti. Ti delodajalci morajo namreč poleg zneska minimalne plače po ZMinP upoštevati še najnižje osnovne plače po kolektivni pogodbi dejavnosti.

Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije določa znesek najnižje izplačane plače od 1.1.2010. V Tarifni prilogi št. 3 (Uradni list RS, št. 10/2010) je določeno, da najnižja izplačana plača znaša 748,20 EUR za 174 ur oziroma 4,30 EUR na uro. Dogovorjeni znesek najnižje izplačane plače je od 1.1.2011 sicer za 0,10 EUR višji od zneska minimalne plače po ZMinP, vendar pa je potrebno upoštevati, da je znesek najnižje izplačane plače določen za 174 ur, minimalna plača pa za polni delovni čas.

Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti določa najnižje izplačane plače od januarja 2005 dalje. Za razliko od Kolektivne pogodbe za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije določa več zneskov najnižjih izplačanih plač in sicer za vsak posamezen tarifni razred drugega. Od 1.1.2011 dalje so zneski najnižjih izplačanih plač I., II., III. in IV. tarifnega razreda te kolektivne pogodbe dejavnosti nižji od zneska minimalne plače po ZMinP. Tudi po tej kolektivni pogodbi dejavnosti so zneski najnižjih izplačanih plač določeni za 174 ur, medtem ko je znesek minimalne plače določen za polni delovni čas. Poleg tega pa je potrebno biti pozoren še na to, da lahko delavci, ki ne dosegajo planiranih rezultatov po v naprej znanih kriterijih, po tej kolektivni pogodbi dejavnosti prejmejo nižjo izplačano plačo, kot znaša najnižja izplačana plača ustreznega tarifnega razreda. Na drugi strani pa so, kot že rečeno, delavci do zneska minimalne plače upravičeni, če opravijo polni delovni čas, ne glede na dosežene rezultate dela. Poleg tega pa je razlika še v tem, da najnižje izplačane plače po kolektivni pogodbi ne veljajo za pripravnike, minimalna plača pa na drugi strani velja tudi za pripravnike.

4. Od minimalne plače odvisen tudi regres za letni dopust

S 1.1.2011 se spremeni tudi znesek regresa za letni dopust, ki so ga delodajalci po

določbah 131. člena Zakon o delovnih razmerjih - v nadaljevanju: ZDR (Uradni list RS, št. 42/2002, 103/2007) dolžni izplačati najkasneje do 1. julija oziroma najkasneje do 1. novembra tekočega koledarskega leta. ZDR namreč v 1. odstavku 131. člena določa, da je delodajalec dolžan delavcu, ki ima pravico do letnega dopusta, izplačati regres za letni dopust najmanj v višini minimalne plače. Znesek regresa za letni dopust tako od 1.1.2011 dalje ne more biti nižji od 748,10 EUR. Tudi delodajalci, ki so sklenili sporazum o postopnem usklajevanju minimalne plače v skladu z 9. in 10. členom ZMinP, so za leto 2011 dolžni izplačati regres za letni dopust najmanj v višini 748,10 EUR. Tako namreč izhaja iz pojasnila Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve št. 1031-34/2010-4 z dne 31.3.2010.

KONEC PREHODNEGA OBDOBJA

Iz 1. odstavka 9. člena ZMinP izhaja, da prehodno obdobje, v katerem lahko delodajalci izplačujejo nižji znesek minimalne plače, ne sme biti daljše kot do 31.12.2011. To pomeni, da bo od 1.1.2012 dalje za vse delodajalce po ZMinP veljal enak znesek minimalne plače. Znesek minimalne plače, veljaven od 1.1.2012 dalje bo določila ministrica oziroma minister, pristojen za delo, po predhodnem posvetu s socialnimi partnerji, znesek pa bo objavljen v Uradnem listu RS najkasneje do 31. januarja 2012.

1. januarja 2012 lahko po ZMinP pričakujemo novo višino minimalne plače, ki pa bo za vse delodajalce enaka.

STALIŠČA

DELODAJALSKA ODPOVED UDELEŽBE DELOVNI SKUPINI ZA SPREMEMBE ZDR

11.1. in 24.1. 2011 je vseh pet delodajalskih central odpovedalo udeležbo na delovnih skupinah za sistemske spremembe ZDR ter odpravninskega sklada. Razloge in obe pismi navajamo:

Pismo z dne 11.1.2011:

»Spoštovani,

V imenu vseh petih delodajalskih central: ZDS – Združenja delodajalcev Slovenije, ZDOPS – Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, GZS – Gospodarske zbornice Slovenije, OZS – Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in TZS – Trgovinske zbornice Slovenije odpovedujemo udeležbo na

- sestanku delovne skupine za sistemske spremembe Zakona o delovnih razmerjih v sredo 12.1. 2011 ob 11. uri ter
- sestanku delovne skupine za pripravo predloga Zakona o skladu za odpravnine v sredo 12.1. 2011 ob 11. uri.

3.12.2010 je vseh pet delodajalskih central na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve naslovilo skupno stališče, v katerem smo opozorili, da podana gradiva ne predstavljajo osnove za začetek dela delovnih skupin in pozvali ministrstvo, da nemudoma pripravi predloga zakonov.

Do današnjega dne nismo prejeli niti odgovora ministrstva na naše skupno delodajalsko stališče, zato menimo da ni osnov za začetek usklajevanja.

Pismo z dne 24.1.2011:

»Spoštovani,

Po vašem pozivu k udeležbi na delovni skupini za sistemske spremembe Zakona o delovnih razmerjih - ZDR (dopis št. 0070-21/2010, z dne 17. januar 2011) in pripravo Zakona o skladu za odpravnine (dopis št. 0070-1/2011, z dne 6.1.2011) na de-

lodajalski strani ugotavljamo, da odgovora na našo temeljno zahtevo z dne 3. decembra 2010 nismo dobili – to pa je jasno stališče Vlade RS oziroma predlog sprememb ZDR in oblikovan predlog zakona o skladu za odpravnine, z jasnimi cilji in izhodišči, kakor tudi ekonomskimi posledicami sprememb. Dokler ne prejmemo zahtevanih strokovnih podlag, se sestankov delovne skupine, tako ene kot druge, ne bomo udeleževali.

Naše ravnanje ne pomeni prekinitev socialnega dialoga ali želje po blokiranju pogajanj, saj nujno potrebujemo spremembe Zakona o delovnih razmerjih. Če želimo omogočiti osnovne pogoje za delo delovne skupine za ZDR mora le ta prejeti jasna vladna stališča oziroma predlog sprememb Zakona o delovnih razmerjih, kot izhaja iz dopisa vseh petih delodajalskih organizacij z dne 3.12.2010.

Ker sta Zakon o delovnih razmerjih in predlog Zakona o skladu za odpravnine neposredno povezana, se o vsebini slednjega, dokler ne bodo znane rešitve v zvezi z ZDR, ne moremo začeti pogovarjati.

Sestanka se bomo udeležili po prejemu ustreznega gradiva, ki bo korektna podlaga za delo strokovne skupine.

PISMO BUSINESSEUROPE MADŽARSKEMU PREDSEDSTVU

V luči madžarskega predsedstva EU je BUSINESSEUROPE na predsednika vlade Viktorja Orbana naslovila pismo s poudarkom na štirih posebnih področjih za ukrepe, na katera bi se bilo potrebno osredotočiti, da bi se okrepila gospodarska rast in ustvarjanje delovnih mest.

Glavna prednostna naloga EU bo ponovno vzpostavitev zaupanja v evropsko gospodarstvo. Pri tem mora biti viden napredek pri

izvajanju reform za spodbujanje rasti, fiskalni konsolidaciji in finančni ureditvi trga ter odločitvah v zvezi s kriznim upravljanjem. Da bi strategija EU 2020 zagotavljala ustvarjanje delovnih mest, morajo biti strukturne reforme za izboljšanje prožnosti trga dela in povečanje stroškovne učinkovitosti aktivacijskih politik v ospredju smernic za politiko zaposlovanja držav članic. Za krepitev Pakta stabilnosti in rasti, oblikovanje trdnega sistema nadzora makroekonomskih neravnovesij in izvajanje ključnih reform finančnega trga, je nujna zakonodaja za izboljšanje gospodarskega upravljanja. Pri tem je posebej pomemben prenos novih kapitalskih pravil in likvidnostnih standardov za banke, sprejet na G20 v Seulu.

Enoten trg je temelj evropske integracije in ključno gonilo za rast. Podpiranje malih in srednjih podjetij ter inovacij je bistvenega pomena za resnično oživitve enotnega trga. BUSINESSEUROPE zato poziva madžarsko predsedstvo, da spodbudi komisijo in nacionalne vlade k bolj dinamičnemu izvajanju Akta o enotnem trgu in Akta za mala podjetja ter zagotovi večjo vključenost poslovne skupnosti pri spremljanju vodilne pobude iz strategije EU 2020 - Unija inovacij.

BUSINESSEUROPE se strinja, da mora Evropa preoblikovati svoj energetske sistem in pravilno usmeriti naložbe, da se doseže nizko-ogljeno, varno in konkurenčno gospodarstvo. Če bodo politike za podnebne spremembe, energijo, industrijo in inovacije popolnoma integrirane, je to mogoče doseči, ne da bi bila pri tem ogrožena konkurenčnost evropske industrije.

Trgovina je prav tako pomembno gonilo rasti v EU. Madžarsko predsedstvo si mora prizadevati za izboljšanje dostopa na trg evropskim podjetjem, in sicer s sklenitvijo kroga pogajanj iz Dohe, razvojem strateških odnosov z ZDA, Kitajsko in Rusijo ter dokončanjem tekočih dvostranskih trgovinskih pogajanj, kot so tista z Indijo, Mercosurjem in Kanado.

DELOVNOPRAVNA ZAKONODAJA

ODGOVARJAMO NA VAŠA VPRAŠANJA,

SODNA PRAKSA

Maja Skorupan
Samostojna pravna
svetovalka

Anže Hiršl
Samostojni pravni
svetovalec

KORIŠČENJE LETNEGA DOPUSTA IN ODHOD V PORODNIŠKO

Delavka gre v porodniško sredi februarja 2011. Ali mora delavka določen del dopusta izrabiti v letu 2011 (morda sorazmerni del glede na njeno prisotnost v tem letu?), ali ga lahko koristi v celoti v letu 2012, ko pride nazaj iz porodniške (brez da bi ji zapadel).

Zakon o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 142/2002, 103/2007, v nadaljevanju ZDR) v 161. členu določa, da pridobi delavec pravico do celotnega letnega dopusta, ko mu preteče čas nepretrganega delovnega razmerja, ki ne sme biti daljši od 6 mesecev, ne glede na to, ali delavec dela polni ali krajši delovni čas.

Nadalje ZDR v tretjem odstavku 163. člena določa, da ima delavec pravico izrabiti ves letni dopust, ki ni bil izrabljen v tekočem koledarskem letu zaradi odsotnosti zaradi bolezni ali poškodbe, porodniškega dopusta ali dopusta za nego in varstvo otroka, do 30. junija naslednjega koledarskega leta, če je v koledarskem letu, v katerem mu je bil odmerjen dopust, delal vsaj 6 mesecev.

Na podlagi navedenih določb je mogoče zaključiti, da delavka, ki v mesecu februarju 2011 odide na porodniški dopust, pridobi pravico do celotnega letnega dopusta. Delavka lahko letni dopust do odhoda v porodniško izrabiti v celoti, lahko pa se odloči, da bo izrabila le dva tedna letnega dopusta, ostanek pa bo prenesla v leto 2012. V kolikor delavka do odhoda v porodniško ne bo izrabila vsak dveh tednov dopusta, bo lahko v naslednje leto prenesla le letni dopust, zmanjšan za dva tedna.

POGODBA O ZAPOSLOTVI ZA DOLOČEN ČAS

Delavka ima pogodbo o zaposlitvi za določen čas 3 mesecev, ki ji konec januarja 2011 poteče. Ker so časi negotovi, delodajalca zanima, če lahko delavki podaljša pogodbo za določen čas in ali so pri tem kakšne omejitve, predvsem glede časa podaljšanja in kolikokrat se lahko to naredi (podaljša za določen čas).

ZDR v 53. členu določa, da delodajalec ne sme skleniti ene ali več zaporednih pogodb o zaposlitvi za določen čas z istim delavcem in za isto delo, katerih neprekinjen čas trajanja bi bil daljši kot dve leti, razen v primerih, ki jih določa ZDR.

Pogodba o zaposlitvi za določen čas se torej sklepa za čas, ki ne sme biti daljši od 2 let, zakon pa ne določa, kolikokrat se pogodba lahko sklene. Pomembno je torej, da skupno trajanja delovnega razmerja za določen čas ni daljše kot dve leti, število pogodb, ki jih delavec in delodajalec skleneta, pa ni omejeno.

Seveda pa je potrebno opozoriti, da je pogodbo za določen čas dovoljeno skleniti le v primerih, ki jih ZDR v 52. členu taksonomsko določa.

SODNA PRAKSA

VDSS SODBA PDP 285/2010

»Izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi zaradi kršitev pogodbenih ali drugih obveznosti iz delovnega razmerja, ki niso zajete v vabilu na zagovor in glede katerih se delavec ne more zagovarjati, ni zakonita.

Pred izredno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi mora delodajalec delavcu vročiti pisno obdolžitev ter določiti čas in kraj, kjer lahko delavec poda svoj zagovor (2. odst. 83. čl. ZDR v zvezi z 1. in 2. odst. 177. čl. ZDR). Iz vabila na zagovor izhaja, da je tožena stranka tožnika sumila, da ponuja storitev trženja skladov, ki niso v ponudbi N. d.d., saj iz najdene dokumentacije na njegovi delovni mizi izhaja, da je tožnik komitentom banke v času delovnega razmerja in na delovnem mestu predstavljal storitve in tržil storitve skladov, ki niso del ponudbe N. d.d., pri tem pa je neupravičeno uporabljal tudi tehnično opremo N. d.d. Tožena stranka je dne 10. 4. 2007 izvedla zagovor. V obrazložitvi izredne odpovedi je nato tožena stranka navedla še druge kršitve, ki niso bile zajete v vabilu na zagovor in glede katerih se tožnik v zagovoru ni izjasnil. Sodišče prve stopnje je dolžno presojati izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi v okviru odpovednih razlogov, kot so navedeni v pisni obdolžitvi oz. vabilu na zagovor in kasneje povzeti v izredni odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Delavec se lahko namreč uspešno pripravi na zagovor oz. na svojo obrambo le, če ve, katere kršitve mu delodajalec očita. Pravica do obrambe delavca v postopku odpovedi iz krivdnih razlogov izhaja tudi iz Konvencije MOD št. 158, ki v 7. členu določa, da delavcu ne sme prenehati delovno razmerje zaradi razloga v zvezi z obnašanjem ali njegovim delom, če mu prej ni omogočeno, da se zagovarja zaradi takšnih trditev, razen če od delodajalca z razlogom ni pričakovati, da mu to omogo-

OBVESTILO

či. Pisna obdolžitve z vsebinsko in časovno opredeljenimi kršitvami je pomembna z vidika predhodne seznanitve delavca z očitanimi kršitvami kot pogoja za pripravo zagovora. Smisel pravice do obrambe je namreč v tem, da delodajalec delavca sliši, pogoj za to pa je, da so obtožbe jasno in nedvoumno izražene in sporočene delavcu, da se lahko brani in pove svoje stališče. V nasprotnem primeru namreč institut zagovora izgubi svoj pomen, delavec pa pravico do učinkovitega varstva svojih pravic. Delavčeva pravica do učinkovite obrambe je zato kršena, če delodajalec naknadno v izredni odpovedi ali celo v postopku pred sodiščem prve stopnje ugotavlja kršitve, ki v pisni obdolžitvi niso navedene in glede katerih se delavec v postopku pri delodajalcu sploh ni mogel izjasniti. V kolikor bi se namreč lahko izjasnil, do izredne odpovedi morda sploh ne bi prišlo. V konkretni zadevi zato lahko odpovedni razlog kvečjemu predstavlja očitek v pisni obdolžitvi, da je tožnik pomagal tretjim osebam - komitentom tožene stranke pri sklenitvi posla oziroma, da je predstavljal in tržil storitve skladov, ki niso del njene ponudbe, in da je pri tem za pošiljanje in prejem dokumentov uporabljal faks tožene stranke.«

VDSS SODBA PDP 238/2010

»Skladno s sodno prakso so veljavni naknadni ustni dogovori o posameznih sestavinah pogodbe o zaposlitvi, med katere sodi plača. Ker je tožena stranka v konkretnem sporu dokazala obstoj takšnega ustnega dogovora s tožnikom, njegov tožbeni zahtevek do višje plače, kot je bila prvotno dogovorjena s pogodbo o zaposlitvi, ni utemeljen.«

SODBA VIII IPS 226/2009

»Čeprav drugi delavci nimajo sklenjene pogodbe o zaposlitvi na delovnem mestu pakirca, temveč pogodbo o zaposlitvi na nekem drugem delovnem mestu, opravlja-

jo pa delo pakirca, to nedvomno kaže na to, da je delo na tem delovnem mestu pod pogoji pogodbe o zaposlitvi, ki jo je imela sklenjena tožnica (za pakirca), še vedno potrebno v polnem obsegu.

Delodajalec mora najprej dokazati, da obstajajo ekonomski, organizacijski, tehnološki, strukturni ali podobni razlogi, kar pomeni predvsem to, da so ti razlogi resnični, ne pa na primer zgolj fiktivni. Ni pa mu treba opravičevati sprememb v načinu poslovanja in organizaciji dela, ali celo dokazovati njihove potrebnosti in smotnosti. V tem delu so odločitve v celoti na njegovi strani in jih sodišče, razen glede ugotavljanja njihovega dejanskega obstoja, ne presoja.

Za presojo zakonitosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga pa je bistveno, da je zaradi navedenih razlogov prenehala potreba po opravljanju določenega dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi. Taka zakonska opredelitev odpovednega razloga sicer ne izključuje primerov, ko se neko delo ali delovne naloge še vedno opravljajo, vendar ne več na nekem samostojnem delovnem mestu ali po istem številu delavcev. Delodajalec se lahko odloči tudi za drugačno organizacijo oziroma način dela tako, da delovne naloge drugače razporedi med zaposlene ali jih celo odda zunanjim izvajalcem, kar ima za posledico lahko tudi ukinitve prej samostojnega delovnega mesta ali zmanjšanje števila delavcev, zaposlenih na tem delovnem mestu. Zato dejstvo, da potreba po delu, ki ga je opravljal tožnik, ni prenehala, samo po sebi še ne utemeljuje presoje, da ni obstajal poslovni razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi.«

OBVESTILO

ZAKON O UREJANJU TRGA DELA

Obveščamo vas, da je s 1.1.2011 pričel veljati Zakon o urejanju trga dela (Ur. l. RS, št. 80/2010) in na njem temelječi podzakonski predpisi:

- Pravilnik o prijavi in objavi prostega delovnega mesta ali vrste dela, postopku posredovanja zaposlitve ter vsebini in načinu sporočanja podatkov Zavodu RS za zaposlovanje (Ur. l. RS, št. 105/2010),
- Pravilnik o prijavi in odjavi iz evidenc, zaposlitvenem načrtu, pravicah in obveznostih pri iskanju zaposlitve ter nadzoru nad osebami, prijavljenimi v evidencah (Ur. l. RS, št. 106/2010)
- Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja (Ur. l. RS, št. 106/2010),
- Pravilnik o pogojih za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku in načinu sodelovanja delodajalca z Zavodom Republike Slovenije za zaposlovanje (Ur. l. RS, št. 106/2010).

Zakon o urejanju trga dela (ZUTD) nadomešča Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (ZZZPB). Na njegovi podlagi je med drugim pričel veljati Pravilnik o prijavi in objavi prostega delovnega mesta ali vrste dela, postopku posredovanja zaposlitve ter vsebini in načinu sporočanja podatkov Zavodu RS za zaposlovanje (Pravilnik). Pomembna novost, ki jo prinaša Pravilnik je, da organizacije oziroma delodajalci niso več dolžni zavodu sporočati potreb po opravljanju del na podlagi podjemne pogodbe ali pogodbe o naročilu avtorskega dela, niti obveščati zavod o sklenjeni podjemni pogodbi ali pogodbi o naročilu avtorskega dela. Delodajalec je dolžan zavodu prijaviti

IZ ARHIVA, NOVO IZ URADNEGA LISTA

le prosta delovna mesta ali vrsto dela, razen, kadar sklepa novo pogodbo o zaposlitvi za določen čas ali nedoločen čas za isto delovno mesto ali vrsto dela z že zaposlenim delavcem ali kadar se po zakonu, ki ureja delovna razmerja in po zakonu, ki ureja trg dela, sklene pogodba o zaposlitvi brez objave.

IZ ARHIVA

UVELJAVLJANJE PRAVICE DO KRAJŠEGA DELOVNEGA ČASA ZARADI STARŠEVSTVA – MNENJE MDDZS Z DNE 7.1.2011, ŠT. 1211-106/2010/2

Na Združenju delodajalcev Slovenije se je zastavilo vprašanje glede pravice uveljavljanja krajšega delovnega časa zaradi starševstva, skladno z določbo 48. člena Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP).

ZSDP v prvem odstavku 48. člena določa, da ima eden od staršev, ki neguje in varuje otroka do tretjega leta starosti, pravico delati krajši delovni čas, v četrtem odstavku pa, da mora krajši delovni čas obsegati najmanj polovično tedensko delovno obveznost.

Vsekakor ne nasprotujemo mnenju, da je delavec(-ka) tista, ki se odloči, kolikšen bo obseg delovnega časa (upoštevaje omejitve iz četrtega odstavka 48. člena ZSDP). Vendarle pa so se v praksi pojavile težave pri razlagi navedenega člena, in sicer, ali je delavka upravičena iz meseca v mesec spreminjati trajanje tega delovnega časa. Namreč, nemalo je primerov, ko delodajalec in delavka skleneta aneks k pogodbi o zaposlitvi, s katerim dogovorita, kakšen bo obseg delovnega časa, nato pa si delavka premisli in zahteva drugačen delovni čas. V

konkretnem primeru je prišlo tudi do situacije, ko se je delavka najprej odločila, da bo uveljavljala pravico do dela s 4 urnim delovnim časom, čez mesec dni si je premislila in zahtevala 7 urni delovni čas, nato pa čez mesec dni 5 urni delovni čas.

Menimo namreč, da delavka ima pravico izbrati obseg delovnega časa, vendar ko z delodajalcem enkrat sklene aneks, brez njegovega soglasja le-tega ne more spreminjati. Delodajalec namreč mora organizirati delovni proces in ga ne more mesečno prilagajati zahtevam delavke.

Za mnenje smo zaprosili Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki je podalo naslednja pojasnila:

» Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Ur. l. RS, št. 110/06 – UPB2 in 10/08, v nadaljevanju ZSDP) določa pravico staršev do krajšega delovnega časa. V primeru koriščenja pravice do krajšega delovnega časa, delodajalec delavcu zagotavlja pravico do plače po dejanski delovni obveznosti, Republika Slovenija pa mu zagotavlja do polne delovne obveznosti plačilo prispevkov za socialno varnost do sorazmernega dela minimalne plače.

K pogodbi o zaposlitvi se sklene aneks z določbo o opravljanju dela s krajšim delovnim časom od polnega, iz katerega mora biti razvidno obdobje, v katerem bo eden od staršev delal krajši delovni čas, ter število ur dela na teden, oziroma število ur dela na dan. Krajši delovni čas mora obsegati najmanj polovično tedensko delovno obveznost, torej 20 ur na teden. Koliko ur na dan bo delavec znotraj te zakonske obveze delal, je stvar dogovora z delodajalcem. Delavec in delodajalec se morata dogovoriti o načinu koriščenja pravice upoštevajoč seveda tudi potrebe delovnega procesa. Tudi za aneks k pogodbi o zaposlitvi mora obstajati soglasje volj dveh ali več pogodbenih strank, ki se morata o nečem sporazumeti. Zato za aneks veljajo splošna pravila pogodbenega prava, ki jih

vsebuje Obligacijski zakonik (Ur. l. RS, št. 97/07 – UPB1). Ob vsaki spremembi koriščenja pravice do dela s krajšim delovnim časom od polnega je potrebno na pristojni center za socialno delo dostaviti nov aneks k pogodbi o zaposlitvi.«

NOVO IZ URADNEGA LISTA

Uradni list RS, št. 103/2010 – 21.12.2010

- Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2011
- Pravilnik o obrazcu informativnega izračuna dohodnine in obrazcu napovedi za odmero dohodnine za leto 2010
- Pravilnik o dostavi podatkov za odmero dohodnine za leto 2010
- Pravilnik o valorizaciji zneskov za odmero davkov po zakonu o davkih občanov za leto 2011
- Pravilnik o obrazcu za prigrasitev davčne obravnave ob prenehanju opravljanja dejavnosti in nadaljevanju po drugi osebi
- Pravilnik o obrazcu vloge za uveljavljanje posebne olajšave za vzdrževane družinske člane in vloge za uveljavljanje olajšave za investiranje v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost za leto 2010
- Pravilnik o dostavi podatkov za odmero dodatnega davka od dohodkov članov poslovdstev in nadzornih organov v času finančne in gospodarske krize za leto 2010
- Pravilnik o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov
- Pravilnik o spremembah Pravilnika o obrazcu za davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti

Uradni list RS, št. 104/2010 – 23.12.2010

- Pravilnik o dostavi podatkov za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti za leto 2010
- Pravilnik o spremembah Pravilnika o uvrstitvi delovnih mest direktorjev s področja javne uprave v plačne razrede znotraj razponov plačnih razredov

Uradni list RS, št. 105/2010 – 24.12.2010

- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju
- Pravilnik o prijavi in objavi prostega delovnega mesta ali vrste dela, postopku posredovanja zaposlitve ter vsebini in načinu sporočanja podatkov Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje

Uradni list RS, št. 106/2010 – 25.12.2010

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2H)
- Avtentična razlaga 3. točke prvega odstavka 21. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 126/07, 40/09, 59/09 in 52/10) – ORZFPPIPP21
- Pravilnik o prijavi in odjavi iz evidenc, zaposlitvenem načrtu, pravicah in obveznostih pri iskanju zaposlitve ter nadzoru nad osebami, prijavljenimi v evidencah
- Pravilnik o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja
- Pravilnik o pogojih za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku in načinu sodelovanja delodajalca z Zavodom Republike Slovenije za zaposlovanje

Uradni list RS, št. 107/2010 – 29.12.2010

- Zakon o spremembi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-P)

- Uredba o spremembi Uredbe o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih
- Poročilo o gibanju plač za oktober 2010

Uradni list RS, št. 109/2010 – 30.12.2010

- Aneks h Kolektivni pogodbi za kemično in gumarsko industrijo Slovenije

Uradni list RS, št. 1/2011 – 7.1.2011

- Pravilnik o spremembah Pravilnika o uvrstitvi delovnih mest direktorjev s področja dela, družine in socialnih zadev v plačne razrede znotraj razponov plačnih razredov
- Koeficienti rasti cen v Republiki Sloveniji, november 2010
- Višina predpisane obrestne mere zamudnih obresti

Uradni list RS, št. 2/2011 – 10.1.2011

- Sklep o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke

Uradni list RS, št. 3/2011 – 14.1.2011

- Znesek minimalne plače in prehodni znesek minimalne plače
- Količnik rasti cen prehrabnih izdelkov
- Poročilo o rasti cen življenjskih potrebščin na območju Slovenije za december 2010
- Aneks št. 2 h Kolektivni pogodbi za cestni potniški promet

Uradni list RS, št. 4/2011 – 21.1.2011

- Pravilnik o dopolnitvi Pravilnika o elektronskem poslovanju v postopkih zaradi insolventnosti

Uradni list RS, št. 5/2011 – 24.1.2011

- Kolektivna pogodba dejavnosti bančništva Slovenije

DAVKI IN PRISPEVKI

OBVESTILA

DVE MESTI OPRAVLJANJA DELA: DAVČNA OBRAVNAVA POVRAČILA STROŠKOV PREVOZA

**Pojasnilo DURS, št. 4210-201/2010-2, 5.
1. 2011**

Zavezanec navaja, da ima delavec v pogodbi o zaposlitvi določeni dve mesti opravljanja, ki sta krajevno drug od drugega oddaljeni toliko, da mora delavec, kadar v istem delovnem dnevu dela opravlja na obeh lokacijah, uporabiti ali javno prevozno sredstvo ali osebno vozilo.

Zavezanca zanima, kako se davčno obravnava povračilo stroškov prevoza med obema delovnimi mestoma. Ali se šteje za prevoz na delo ali službeno potovanje?

V nadaljevanju odgovarjamo.

Delavcu, ki ima v pogodbi o zaposlitvi določeni dve mesti opravljanja dela, ki sta si krajevno oddaljeni, se povračilo stroškov prevoza na relaciji od enega do drugega delovnega mesta, kadar v istem delovnem dnevu delo opravlja na obeh delovnih mestih, davčno obravnava po 3. členu Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uradni list RS, št. 140/06 in 76/08; v nadaljevanju: Uredba) – kot povračilo za prevoz na delo in z dela.

V primeru, da je delavec z enega delovnega mesta napoten na drugo delovno mesto s potnim nalogom delodajalca, se povračilo stroškov prevoza davčno obravnava po 5. členu Uredbe – kot povračilo za prevoz na službenem potovanju.

Skladno s 3. členom Uredbe se povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja, do višine stroškov javnega prevoza od običajnemu prebivališču najbližjega postajališča do mesta opravljanja dela, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča. Ker se v obravnavanem prime-

ru delavec na drugo delovno mesto odpravi iz prvega delovnega mesta (in ne z običajnega prebivališča), se mu v davčno osnovo ne všteva povračilo stroškov do višine stroškov javnega prevoza, ki nastanejo na razdalji med enim in drugim delovnim mestom.

Če delojemalec v tem primeru iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati javnega prevoza, se mu v davčno osnovo, ne všteva povračilo stroškov prevoza do višine 0,18 eura za vsak polni kilometer razdalje od enega do drugega delovnega mesta. Za določanje oddaljenosti se v skladu s šestim odstavkom 3. člena Uredbe upoštevajo najkrajše običajne cestne povezave.

Skladno s 5. členom Uredbe se povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja do višine dejanskih stroškov za prevoz. Če delojemalec pri tem uporablja lastno prevozno sredstvo, se povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju ne všteva v davčno osnovo do višine 0,37 eura za vsak prevožen kilometer. Povračilo stroškov prevoza se prizna kot povračilo stroškov na službenem potovanju po Uredbi, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi. Iz potnega naloga mora biti razvidna odobritev delodajalca za posamezno vrsto prevoza.

PORAČUN POVRAČILA STROŠKOV ZA PREHRANO KOT NOVOLETNI PREJEMEK ZAPOSLENIH

**Pojasnilo DURS, št. 4210-200/2010, 13.
1. 2011**

V tem pojasnilu obravnavamo vprašanje glede davčne obravnave poročuna povračila stroškov za prehrano, ki ga delodajalec izplača svojim delavcem ob koncu leta. Pri tem delodajalec svojim delavcem tekoče izplačuje povračilo stroškov za prehrano v znesku, ki je določen v panožni kolektivni

pogodbi oziroma jim dnevno zagotavlja topli obrok določene vrednosti, razliko do višine neobdavčenega zneska po 2. členu Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uradni list RS, št. 140/06, 76/08; v nadaljnjem besedilu: Uredba), pa jim izplača ob koncu leta.

Davčna uprava v zvezi z obravnavanim vprašanjem pojasnjuje naslednje:

V 35. členu Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 51/2010 - UPB6 in 106/2010) je določeno pravilo vključevanja vseh izplačil v zvezi z delovnim razmerjem v dohodek iz delovnega razmerja po tem zakonu. Po 36. členu ZDoh-2 se v dohodek iz delovnega razmerja vključuje vsako izplačilo in boniteto, ki sta povezana z zaposlitvijo. V 44. členu ZDoh-2 pa je za določena povračila stroškov v zvezi z delom ter določene prejemke iz delovnega razmerja določeno, da se ne vštevajo v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja, pri čemer so pri posameznih povračilih in prejemkih določeni pogoji in višine, do katerih se ti ne vštevajo v davčno osnovo.

Za povračila stroškov prehrane je v 44. členu ZDoh-2 določeno, da se v davčno osnovo ne vštevajo do višine, ki jo določi vlada. Neobdavčen znesek teh povračil je določen v 2. členu Uredbe. Po tej določbi se povračilo stroškov za prehrano med delom ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja, za vsak dan, ko je delojemalec na delu prisoten štiri ure ali več, do višine 6,12 eura. Če je delojemalec na delu prisoten deset ur ali več, se za ta dan, poleg prej navedenega zneska povračila stroškov za prehrano med delom, v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja ne všteva povračilo stroškov za prehrano med delom, do višine 0,76 eura za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu.

Pri davčni obravnavi dohodka je treba izhajati iz enega od osnovnih načel davčnega postopka, ki je določeno v drugem od-

stavku 5. člena Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2 (Uradni list RS, št. 117/06 s sprem.). Skladno s to določbo se predmet obdavčitve in okoliščine ter dejstva, ki so bistveni za obdavčenje, vrednotijo po svoji gospodarski (ekonomski) vsebini in se v tem okviru, upoštevaje tretji odstavek 74. člena ZDavP-2, tudi presodi, ali gre morda za navidezne pravne posle. To pomeni, da je treba tudi poračun povračila stroškov prehrane, ki ga v višini razlike med višino neobdavčenega zneska po Uredbi in zneska po kolektivni pogodbi, ki se delavcu tekoče izplačuje, delodajalec izplača ob koncu leta, obravnavati po njegovi dejanski gospodarski (ekonomski) vsebini.

Pri vsebinski opredelitvi povračila stroška prehrane med delom je treba izhajati iz 130. člena Zakona o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/02 s sprem.), s katerim je določena pravica delavca do povračila določenih materialnih stroškov (tudi stroškov prehrane), ki mu nastanejo v zvezi z opravljanjem dela. ZDR določa pravico, ne določa pa obsega oziroma višine povračila stroškov, kar prepušča ureditvi v kolektivni pogodbi s splošno veljavo oziroma izvršilnemu predpisu, če višina ni določena s kolektivno pogodbo s splošno veljavnostjo.

Izhajajoč iz navedene ureditve v ZDR lahko določimo naravo dohodka v obliki povračila stroškov prehrane med delom oziroma kriterije, na podlagi katerih je mogoče presojati ali gre po ekonomski vsebini za to vrsto dohodka:

- pravica do povračila stroškov prehrane med delom je lahko pogojena samo z dejanskim nastankom stroškov prehrane, torej s prisotnostjo na delu, kar pomeni, da navedena pravica ne more biti, niti delno, pogojena s kakšnim drugim pogojem, npr. uspešnost poslovanja ali likvidnost,
- stroški prehrane v zvezi z delom delavcu nastanejo vsak dan, ko je na delu, zato je v skladu z namenom pravice do povračila

stroškov prehrane med delom bistveno, da je temu prilagojena tudi dinamika izplačevanja,

- višina pravice mora biti določena s kolektivno pogodbo s splošno veljavnostjo oziroma izvršilnim predpisom ali tudi s kolektivno pogodbo na ravni podjetja, aktom delodajalca oziroma pogodbo o zaposlitvi.

Glede na navedeno, zgolj formalno dokazovanje preko ureditve v delovno pravnih aktih delodajalca, da gre za povračilo stroškov prehrane med delom, ne zadostuje za odločitev, ali se prejemek tudi z davčnega vidika lahko obravnava kot povračilo stroškov prehrane med delom.

Če je pri presoji ekonomske vsebine obravnavanega prejemka ugotovljeno, da kljub formalni pravni ureditvi glede vrste dohodka in načina njegovega izplačila v aktih delodajalca, po vsebini ne gre za povračilo stroškov za prehrano med delom, temveč za drug prejemek iz delovnega razmerja (npr. novoletna nagrada), je treba od tega prejemka v celoti obračunati in plačati akontacijo dohodnine ter obvezne prispevke za socialno varnost.

PODATKI ZA OBRAČUN DOHODNINE

Pravilnik o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2011 je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 103/2010.

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE ZA LETO 2011

ČE ZNAŠA MESEČNA OSNOVA V EVRIH		ZNAŠA DOHODNINA V EVRIH		
nad	do			
	7.634,40		16%	
7.634,40	15.268,77	1.221,50	+27%	nad 7.634,40
15.268,77		3.282,78	+41%	nad 15.268,77

LETNE DAVČNE OLAJŠAVE ZA LETO 2011

SPLOŠNA OLAJŠAVA	3.143,57 evra
DODATNA SPLOŠNA OLAJŠAVA	
• dodatna splošna olajšava v višini za zavezanca s skupnimi dohodki do 10.342,80 evrov	3.062,11 evra
• dodatna splošna olajšava v višini za zavezanca s skupnimi dohodki nad 10.342,80 evrov do 11.965,20 evrov	1.062,17 evra
OSEBNE OLAJŠAVE	
• invalidu s 100% telesno okvaro	16.808,00 evra
• po dopolnjenem 65. letu starosti	1.352,86 evra
POSEBNE OLAJŠAVE	
• za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta	3.143,57 evra
• za prvega vzdrževanega otroka	2.319,50 evra
• za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebn nego in varstvo	8.404,56 evra
• za vsakega nadaljnega vzdrževanega otroka se olajšava za prvega vzdrževanega otroka oz. olajšava za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, poveča za: a) drugega vzdrževanega otroka b) tretjega vzdrževanega otroka c) četrtega vzdrževanega otroka d) petega vzdrževanega otroka e) vse nadalnje vzdrževane otroke	za 202,09 evra za 1.886,14 evra za 3.570,20 evra za 5.254,25 evra za 1.684,05 evra glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka
• za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	2.319,50 evra
• za dodatno pokojninsko zavarovanje	2.683,26 evra
• za rezidenta-čezmejnega delovnega migranta	7.211,57 evra

MESEČNA² LESTVICA ZA IZRAČUN AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKOV IZ DELOVNEGA RAZMERJA V LETU 2011 (LESTVICA, PRERAČUNANA NA 1/12 LETA)

ČE ZNAŠA MESEČNA OSNOVA V EVRIH		ZNAŠA DOHODNINA V EVRIH		
nad	do			
	636,20		16%	
636,20	1.272,40	101,79	+27%	nad 636,20
1.272,40		273,57	+41%	nad 1.272,40

MESEČNE (1/12 LETNE) DAVČNE OLAJŠAVE V LETU 2011

SPLOŠNA OLAJŠAVA	261,96 evra
DODATNA SPLOŠNA OLAJŠAVA	
• dodatna splošna olajšava v višini če mesečni dohodek zavezanca (ki ga je izplačal glavni delodajalec) ne presega 861,90 evra	255,18 evra
• dodatna splošna olajšava v višini če znaša mesečni dohodek zavezanca (ki ga izplača glavni delodajalec) več kot 861,90 evra in manj kot 997,10 evra	88,51 evra

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša mesečna splošna olajšava v evrih	Znaša dodatna mesečna splošna olajšava v evrih	Znaša skupna mesečna splošna olajšava v evrih
nad	do			
	861,90	261,96	255,18	517,14
861,90	997,10	261,96	88,51	350,47
997,10		261,96	0,00	261,96

MESEČNE (1/12 LETNE) DAVČNE OLAJŠAVE V LETU 2011

POSEBNE OLAJŠAVE	
a.) za prvega vzdrževanega otroka	193,29 evra
b.) za drugega vzdrževanega otroka	210,13 evra
c.) za tretjega vzdrževanega otroka	350,47 evra
d.) za četrtega vzdrževanega otroka	490,81 evra
e.) za petega vzdrževanega otroka	631,14 evra
f.) za šestega in vse nadaljnje vzdrževane otroke se olajšava poveča za 140,34 evra glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka	
g.) za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	700,38 evra
Za vsakega nadaljnjega vzdrževanega otroka se olajšava poveča za enake zneske kot olajšava za vzdrževane otroke. Če je ta otrok drugi vzdrževani otrok, se mesečna olajšava zanj poveča za 16,84 evra, če je ta otrok tretji vzdrževani otrok, se mesečna olajšava zanj poveča za 157,18 evra, če je ta otrok četrti vzdrževani otrok, se mesečna olajšava zanj poveča za 297,52 evra,...	
h.) za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	193,29 evra

²Pri izplačilu dohodkov iz delovnega razmerja, doseženih pri glavnem delodajalcu, ki se izplačujejo za mesečno obdobje, se akontacija dohodnine izračuna na podlagi lestvice za dohodnino, preračunane na 1/12 leta, z upoštevanjem 1/12 zneska splošne, osebne in posebne olajšave. Za glavnega delodajalca se šteje delodajalec, pri katerem zavezanec dosega pretežni del dohodka iz delovnega razmerja. Če delodajalec ni glavni delodajalec zaposlenega, se akontacija dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja izračuna po stopnji 25 % in brez upoštevanja olajšav. Če zavezanec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja upošteva dodatna splošna olajšava, mora o tem obvestiti glavnega delodajalca.

OBRAČUN PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST

OBRAČUN PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST ZA DRUŽBENIKE ZASEBNIH DRUŽB, KI SO POSLOVODNE OSEBE, JANUAR 2011

NAJNIŽJA NETO POKOJNINSKA OSNOVA ³		545,70
količnik za preračun neto osnove v bruto osnovo ⁴		1,54727
NAJNIŽJA BRUTO POKOJNINSKA OSNOVA		844,35
NAZIV PRISPEVKA	STOPNJA	ZA PLAČILO
prispevek zavarovanca za PIZ	15,50	130,87
prispevek delodajalca za PIZ	8,85	74,72
Skupaj prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje		205,59
prispevek zavarovanca za ZZ	6,36	53,70
prispevek delodajalca za ZZ	6,56	55,39
prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	0,53	4,48
Skupaj prispevki za zdravstveno zavarovanje		113,57
prispevek zavarovanca za starševsko varstvo	0,10	0,84
prispevek delodajalca za starševsko varstvo	0,10	0,84
prispevek zavarovanca za zaposlovanje	0,14	1,18
prispevek delodajalca za zaposlovanje	0,06	0,51
Skupaj prispevki za starševsko varstvo in zaposlovanje		3,37
Prispevki skupaj		322,53

Zneski prispevkov za socialno varnost so informativne narave.

³Najnižja osnova za obračun prispevkov je najnižja pokojninska osnova, ki znaša od 1. januarja 2010 dalje 545,70 EUR, Uradni list RS, 94/2010).
⁴Povprečna stopnja davka in prispevkov, ki se obračunavajo in plačujejo od plač v Republiki Sloveniji znaša za leto 2009 35,37% (Uradni list RS, št. 22/2010 z dne 19.3.2010).

OBRAČUN PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST ZA ZASEBNIKE, JANUAR 2011

Minimalna plača za leto 2009= 7.111,48 EUR Povprečna plača v RS za leto 2009=17.267,52 EUR	DOSEŽENA OSNOVA V LETU 2009								
		do MP za leto 2009	od MP do povp. plače zaposlenih v RS za leto 2009	d povp. plače do 1,5-kratne povp. plače zaposlenih v RS za leto 2009	od 1,5-kratne do 2-kratne povp. plače zaposlenih v RS za leto 2009	od 2-kratne do 2,5-kratne povp. plače zaposlenih v RS za leto 2009	od 2,5-kratne do 3-kratne povp. plače zaposlenih v RS za leto 2009	od 3-kratne do 3,5-kratne povp. plače zaposlenih v RS za leto 2009	nad 3,5-kratno povp. plačo zaposlenih v RS za leto 2009
	v EUR	do 7.111,48	od 7.111,48 do 17.267,52	od 17.267,52 do 25.901,28	od 25.901,28 do 34.535,04	od 34.535,04 do 43.168,80	od 43.168,80 do 51.802,56	od 51.802,56 do 60.436,32	nad 60.436,32
Povprečna mesečna plača v RS za november 2010 v EUR - začasni podatek	1.634,48								
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
		MP	60% povp. plače za november 2010	90% povp. plače za november 2010	1,2 povp. plače za november 2010	1,5 povp. plače za november 2010	1,8 povp. plače za november 2010	2,1 povp. plače za november 2010	2,4 povp. plače za november 2010
BRUTO ZAVAROVALNA OSNOVA		748,10	980,69	1.471,03	1.961,38	2.451,72	2.942,06	3.432,41	3.922,75
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	stopnja								
• prispevek zavarovanca za PIZ	15,50	115,96	152,01	228,01	304,01	380,02	456,02	532,02	608,03
• prispevek delodajalca za PIZ	8,85	66,21	86,79	130,19	173,58	216,98	260,37	303,77	347,16
• prispevek za zavarovalno dobo s povečanjem									
SKUPAJ PRISPEVKI ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE		182,17	238,80	358,20	477,59	597,00	716,39	835,79	955,19
• prispevek zavarovanca za ZZ	6,36	47,58	62,37	93,56	124,74	155,93	187,12	218,30	249,49
• prispevek delodajalca za ZZ	6,56	49,08	64,33	96,50	128,67	160,83	193,00	225,17	257,33
• prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	0,53	3,96	5,20	7,80	10,40	12,99	15,59	18,19	20,79
SKUPAJ PRISPEVKI ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE		100,62	131,90	197,86	263,81	329,75	395,71	461,66	527,61
• prispevek zavarovanca za starševsko varstvo	0,10	0,75	0,98	1,47	1,96	2,45	2,94	3,43	3,92
• prispevek delodajalca za starševsko varstvo	0,10	0,75	0,98	1,47	1,96	2,45	2,94	3,43	3,92
• prispevek zavarovanca za zaposlovanje	0,14 0,06	1,05 0,45	1,37 0,59	2,06 0,88	2,75 1,18	3,43 1,47	4,12 1,77	4,81 2,06	5,49 2,35
• prispevek delodajalca za zaposlovanje									
SKUPAJ PRISPEVKI ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN ZAPOSLOVANJE		3,00	3,92	5,88	7,85	9,80	1,77	13,73	15,68
PRISPEVKI SKUPAJ		285,79	374,62	561,94	749,24	936,55	1.123,87	1.311,18	1.498,48

Zneski prispevkov za socialno varnost so informativne narave.

PAVŠALNI PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST

Pavšalni prispevki za zavezanca, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

- **Pavšalni prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje**

Mesečni znesek pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje znaša od 1. aprila 2010 dalje 30,33 EUR.

(Sklep o spremembah Sklepa o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja, Uradni list RS, št. 24/10)

- **Pavšalni prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje**

Mesečni znesek pavšalnega prispevka za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni znaša od 1. januarja do 31. decembra 2011 4,46 EUR.

(55. in 57. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju-ZZVZZ, Uradni list RS, št. 72/06-UPB3, 114/06 in 76/08)

Prispevki za zdravstveno zavarovanje za zavarovance s podlago zavarovanja 103 in 104

- **Zavarovanci s podlago zavarovanja 104**

Zavarovanci s podlago zavarovanja 104-osebe, ki opravljajo samostojno gospodarsko ali poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic⁶ in iz tega naslova izpolnjujejo le pogoje za obvezno zdravstveno zavarovanje, plačujejo prispevke za zdravstveno zavarovanje po skupni stopnji 13,45% najmanj od zneska minimalne plače. Minimalna pla-

ča znaša od 1. januarja 2011 dalje 748,10 evra.

Prispevki za zdravstveno zavarovanje, obračunani od zneska minimalne plače, znašajo za mesec januar 2011 100,62 EUR.

- **Zavarovanci s podlago zavarovanja 103**

Zavarovanci s podlago zavarovanja 103—lastniki zasebnih podjetij, ki niso zavarovani na drugi podlagi in iz tega naslova izpolnjujejo le pogoje za obvezno zdravstveno zavarovanje, plačujejo prispevke za zdravstveno zavarovanje po skupni stopnji 13,45% najmanj od zneska najnižje bruto pokojninske osnove. Najnižja bruto osnova za obračun prispevkov znaša od meseca novembra 2010 dalje 844,35 EUR.

Prispevki za zdravstveno zavarovanje, obračunani od zneska najnižje bruto pokojninske osnove, znašajo za mesec januar 2011 113,57 EUR.

PREJEMKI IZ DELOVNIH RAZMERIJ

NOVOSTI IZ KOLEKTIVNIH POGODB

Nataša Peterca,
samostojna svetovalka
za prejeme iz delovnih
razmerij

NAJNIŽJE OSNOVNE PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA KMETIJSTVO IN ŽIVILSKO INDUSTRIJO SLOVENIJE

Iz 3. člena Tarifne priloge h Kolektivni pogodbi za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Uradni list RS, št. 52/2010) izhaja, da če povprečna letna inflacija v obdobju januar-december 2010 v primerjavi z obdobjem januar-december 2009 preseže 1,3 %, se najnižje osnovne plače po tej kolektivni pogodbi za januar 2011 povečajo za razliko med 1,3 % in dejansko povprečno letno inflacijo.

Po podatkih Statističnega urada RS je povprečna letna inflacija v obdobju januar-december 2010 v primerjavi z obdobjem januar-december 2009 znašala 1,8 %, zato se najnižje osnovne plače po Kolektivni pogodbi za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije 1. januarja 2011 povečajo za 0,5%. Nove najnižje osnovne plače veljajo za delo opravljeno v mesecu januarju 2011 in se bodo praviloma izplačevale v mesecu februarju 2011.

PODALJŠANJE VELJAVNOSTI KOLEKTIVNE POGODBE ZA CESTNI IN POTNIŠKI PROMET SLOVENIJE TER NOVE NAJNIŽJE OSNOVNE PLAČE

V Uradnem listu RS, št. 3/2011, z dne 14.1.2011, je bil objavljen Aneks št. 2 h Kolektivni pogodbi za cestni potniški promet, s katerim se veljavnost kolektivne pogodbe

(Uradni list RS, št. 35/2009) ter Tarifne priloge (Uradni list RS, št. 99/2008) podaljša do 31.12.2011.

Iz 3. točke 2. člena Tarifne priloge h Kolektivni pogodbi za cestni potniški promet (Uradni list RS, št. 99/2008) izhaja, da če dejanska inflacija od januarja do decembra v primerjavi z inflacijo od januarja do decembra preteklega leta preseže predvideno inflacijo, ki jo oceni UMAR v spomladanski napovedi, se za januar naslednjega leta najnižje osnovne plače uskladijo za 85 odstotkov razlike med dejansko in predvideno inflacijo.

Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) je v Pomladanski napovedi gospodarskih gibanj 2010 napovedal, da bo v inflacija od januarja do decembra 2010 v primerjavi z inflacijo od januarja do decembra 2009 znašala 1,3%, po podatkih Statističnega urada RS pa je dejanska inflacija znašala 1,8 %.

Januarja 2011 se tako najnižje osnovne plače uskladijo 0,43%. Nove najnižje osnovne plače veljajo za delo opravljeno v mesecu januarju 2011 in se bodo praviloma izplačevale v mesecu februarju 2011.

NAJNIŽJE OSNOVNE PLAČE TER POVRAČILO STROŠKOV ZA PREHRANO MED DELOM PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA POŠTNE IN KURIRSKO DEJAVNOSTI

Iz 2. točke Tarifne priloge h Kolektivni pogodbi za poštne in kurirske dejavnosti (Uradni list RS, št. 84/2008) izhaja, da če dejanska inflacija v obdobju od januarja do decembra preseže predvideno inflacijo, ki jo v začetku vsakega leta napove UMAR, se najnižje osnovne plače po tarifnih razredih te kolektivne pogodbe januarja naslednjega leta povečajo za razliko med predvideno in dejansko doseženo inflacijo pomnoženo s količnikom 0,9.

Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) je v Pomladanski napovedi gospodarskih gibanj 2010 napovedal, da bo v letu 2010 inflacija znašala 1,3%, dejanska inflacija pa je po podatkih Statističnega urada RS znašala 1,8 %.

Ker je dejanska inflacija v letu 2010 presegla predvideno inflacijo, se januarja 2011 najnižje osnovne plače uskladijo za 90 odstotkov razlike med dejansko inflacijo in predvideno inflacijo preteklega leta, kar znaša 0,45%. Nove najnižje osnovne plače veljajo za delo opravljeno v mesecu januarju 2011 in se bodo praviloma izplačevale v mesecu februarju 2011.

Iz 1. odstavka 4. člena Tarifne priloge h Kolektivni pogodbi za poštne in kurirske dejavnosti (Uradni list RS, št. 84/2008) izhaja, da se znesek povračila stroškov prehrane med delom usklajuje januarja vsako leto, in sicer z doseženo inflacijo v obdobju januar – december preteklega leta glede na obdobje januar–december predpreteklega leta. Po podatkih Statističnega urada RS znaša je znašala inflacija v obdobju januar-december 2010 v primerjavi z obdobjem januar-december 2009 1,8 %, zato se povračilo stroškov za prehrano med delom januarja 2011 poveča za 1,8%.

Povračilo stroškov za prehrano med delom v obdobju januar – december 2011 po Kolektivni pogodbi za poštne in kurirske dejavnosti znaša 4,11 EUR na dan (dodatno glej določbe 58c. člena kolektivne pogodbe).

NAJNIŽJE OSNOVNE PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO

Iz 3. odstavka 37. člena Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (Uradni list RS, št. 55/2010) izhaja, da če povprečna letna inflacija v obdobju januar–december 2010 v primerjavi z obdobjem januar–december 2009 preseže 0,5%, se najnižje osnovne

plače po tej kolektivni pogodbi in osnovne plače delavcev za leto 2010 za mesec januar 2011 in naprej povečajo za dejansko povprečno letno inflacijo.

Po podatkih Statističnega urada RS znaša povprečna letna inflacija v obdobju januar-december 2010 v primerjavi z obdobjem januar-december 2009 1,8 % in je torej presegla 0,5%.

Najnižje osnovne plače po Kolektivni pogodbi za obrt in podjetništvo ter osnovne plače delavcev se tako 1. januarja 2011 povečajo za 1,8%. Nove najnižje osnovne plače ter osnovne plače veljajo za delo opravljeno v mesecu januarju 2011 in se bodo praviloma izplačevale v mesecu februarju 2011.

NAJNIŽJE OSNOVNE PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI MED DELAVCI IN DRUŽBAMI DROBNEGA GOSPODARSTVA

Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva v 4. odstavku 1. točke Tarifne priloge za leti 2010 in 2011 (Uradni list RS, št. 94/2010) določa, da se najnižje osnovne plače po tej kolektivni pogodbi v mesecu februarju tekočega koledarskega leta povečajo v višini povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin preteklega leta glede na predpreteklo leto v RS.

Povprečna letna stopnja rasti cen življenjskih potrebščin preteklega leta glede na predpreteklo leto v RS je po podatkih Statističnega urada RS znašala 1,8 %, zato se najnižje osnovne plače po Kolektivni pogodbi med delavci in družbami drobnega gospodarstva 1. februarja 2011 povečajo za 1,8%. Nove najnižje osnovne plače veljajo za delo opravljeno v mesecu februarju 2011 in se bodo praviloma izplačevale v mesecu marcu 2011.

ANEKS H KOLEKTIVNI POGODBI

ZA KEMIČNO IN GUMARSKO INDUSTRIJO SLOVENIJE

V Uradnem listu RS, št. 109/2010, je bil objavljen Aneks h Kolektivni pogodbi za kemično in gumarsko industrijo Slovenije. Aneks določa način uskladitve najnižjih osnovnih plač s 1.1.2011 ter znesek regresa za letni dopust za leto 2011.

Najnižje osnovne plače po kolektivni pogodbi dejavnosti se s 1. 1. 2011 povečajo za povprečno letno inflacijo za obdobje januar-december 2010, vendar za največ 1,8%.

Po podatkih Statističnega urada RS znaša povprečna letna inflacija za obdobje januar-december 2010 1,8 %, zato se najnižje osnovne plače po Kolektivni pogodbi za kemično in gumarsko industrijo Slovenije 1. januarja 2011 povečajo za 1,8%. Nove najnižje osnovne plače ter osnovne plače veljajo za delo opravljeno v januarju 2011 in se bodo praviloma izplačevale v februarju 2011.

V prejšnji številki revije Delodajalec 2011/1 smo na strani 31 zapisali, da je bilo na Sekciji za kemijo pri ZDS ter Združenju za kemijo pri GZS dogovorjeno, da bodo nove najnižje osnovne plače izražene v evrih brez decimal, desetine evra pa bodo zaokrožene navzgor. Ker v Aneksu, objavljenem v Uradnem listu RS, tega ni določeno, pri izračunu novih najnižjih osnovnih plač zneskov nismo zaokroževali navzgor. Zneske novih najnižjih osnovnih plač po Kolektivni pogodbi za kemično in gumarsko industrijo Slovenije, veljavne od 1.1.2011 dalje, si lahko ogledate v tabeli Najnižje osnovne plače, februar 2011.

Z Aneksom je prav tako določeno, da delavcem po Kolektivni pogodbi za kemično in gumarsko industrijo Slovenije v letu 2011 pripada regres za letni dopust v višini najmanj 760 EUR.

PRENEHANJE UPORABE KOLEKTIVNE POGODBE ZA

KMETIJSTVO IN ŽIVILSKO INDUSTRIJO SLOVENIJE

Stranki Kolektivne pogodbe za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije sta z Aneksom h kolektivni pogodbi (Uradni list RS, št. 43/2009) sklenili, da se veljavnost navedene kolektivne pogodbe podaljša do 31.1.2010. Glede na to, da kolektivna pogodba dejavnosti ne vsebuje določil o uporabi kolektivne pogodbe po prenehanju njene veljavnosti, se določbe normativnega dela kolektivne pogodbe po prenehanju veljavnosti kolektivne pogodbe uporabljajo do sklenitve nove, vendar najdalje eno leto. Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije se tako preneha uporabljati 31.1.2011.

Prav tako se do 31.1.2011 uporablja tudi naknadno sprejeta Tarifna priloga h Kolektivni pogodbi za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Uradni list RS, št. 52/2010).

POVRAČILO STROŠKOV ZA PREHRANO MED DELOM PO NEKATERIH KOLEKTIVNIH POGODBAH DEJAVNOSTI

Kot smo že v prejšnji številki revije Delodajalec 2011/1 na strani 32 zapisali, nekatere kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja določajo, da se znesek povračila stroškov za prehrano med delom usklajuje januarja in julija vsako leto z rastjo cen prehranskih izdelkov v preteklem polletju.

Po podatkih Statističnega urada RS količnik rasti cen prehranskih izdelkov v obdobju julij-december 2010 znaša 0,993, kar pomeni, da bo v obdobju januar-junij 2011 znesek povračila stroškov za prehrano med delom po omenjenih kolektivnih pogodbah dejavnosti nižji od zneska, veljavnega v obdobju julij-december 2010. Naj opomnimo, da je v obdobju julij-december 2010 znesek povračila stroškov za prehrano med delom po omenjenih kolektivnih pogodbah znašal

3,76 EUR. Znesek povračila stroškov za prehrano med delom v obdobju januar-junij 2011 tako znaša 3,73 EUR.

Enak način usklajevanja povračila stroškov za prehrano med delom določa tudi Zakon o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (Uradni list RS, št. 87/1997 in nadaljnji). Iz 11. člena omenjenega zakona izhaja, da znesek povračila stroškov za prehrano med delom po tem zakonu na podlagi podatkov Statističnega urada RS v Uradnem listu RS objavi minister, pristojen za delo. Količnik rasti cen prehranskih izdelkov ter znesek povračila stroškov za prehrano med delom sta bila tako na podlagi omenjenega zakona objavljena v Uradnem listu RS, št. 3/2011, z dne 14.1.2011.

ZNESKI REGRESA ZA LETNI DOPUST ZA LETO 2011 PO KOLEKTIVNIH POGODBAH DEJAVNOSTI ZASEBNEGA SEKTORJA

Kolektivne pogodbe dejavnosti znesek regresa za letni dopust urejajo na različne načine in v različnih višinah. Nekatere kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja so za leto 2011 že določile znesek regresa za letni dopust, nekatere zneska ne določajo. Ne glede na to so delodajalci dolžni delavcem, ki imajo pravico do letnega dopusta, izplačati regres za letni dopust najmanj v višini minimalne plače. Tako namreč izhaja iz 1. odstavka 131. člena Zakona o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/2002, 103/2007). Ker se 1.1.2011 znesek minimalne plače po Zakonu o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/2010) spremeni, smo v nadaljevanju za vas pripravili pregled zneskov regresa za letni dopust za leto 2011 po kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja.

Iz tabele je razvidno, da je pri večini kolektivnih pogodb dejavnosti zasebnega sek-

torja trenutni znesek regresa za letni dopust enak višini minimalne plače. Razloga za to sta dva: nekatere kolektivne pogodbe dejavnosti za leto 2011 še niso določile zneska

regresa za letni dopust, nekatere pa ga določajo v višini, ki je nižja od zneska po ZDR.

Zneski regresa za letni dopust po kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja za leto 2011

KOLEKTIVNA POGODBA (KP)	JANUAR 2011
KP za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije	748,10
KP za gozdarstvo Slovenije	850,00
KP premogovništva Slovenije	748,10
KP za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti Slovenije	748,10
KP za lesarstvo Slovenije	748,10
KP celulozne, papirne, papirno predelovalne dejavnosti	748,10
KP grafične dejavnosti	944,79
KP časopisno-informativne, založniške in knjigotrske dejavnosti časopisno-informativne, založniške in knjigotrske dejavnosti	1.041,50
KP za kemično in gumarsko industrijo Slovenije	760,00
KP za dejavnost pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije	748,10
KP za kovinsko industrijo Slovenije	750,00
KP za dejavnost elektroindustrije Slovenije	750,00
KP za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije	760,00
KP elektrogospodarstva Slovenije	748,10
KP gradbenih dejavnosti	748,10
KP dejavnosti trgovine Slovenije	748,10
KP dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije	748,10
KP za dejavnost železniškega prometa	748,10
KP dejavnosti cestnega gospodarstva	748,10
KP za cestni potniški promet Slovenije	748,10
KP za poštne in kurirske dejavnosti	801,19/748,10
KP za zavarovalstvo Slovenije	748,10
KP komunalnih dejavnosti	748,10
KP za dejavnost poslovanja z nepremičninami	748,10
KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva	755,58
KP za obrt in podjetništvo	748,10

Vir: Združenje delodajalcev Slovenije

Opomba: stanje 14.1.2011

OBVESTILA, ODGOVARJAMO NA VPRAŠANJA

OBVESTILA

MINIMALNA PLAČA OD 1.1.2011

V Uradnem listu RS, št. 3/2011, z dne 14.1.2011, sta bila objavljena znesek minimalne plače ter prehodni znesek minimalne plače po Zakonu o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/2010).

Minimalna plača od 1. januarja 2011 dalje znaša 748,10 EUR, prehodni znesek minimalne plače pa 698,27 EUR. Zneska veljata za delo, opravljeno s polnim delovnim časom od 1. januarja dalje in bosta praviloma izplačana v februarju 2011.

ZNESEK REGRESA ZA LETNI DOPUST ZA LETO 2011 V JAVNEM SEKTORJU

V Uradnem listu RS, št. 89/2010 je bil objavljen Dogovor o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov v javnem sektorju za leto 2011 in 2012. Iz 9. točke Dogovora izhaja, da se regres za letni dopust v letu 2011 izplača v višini 692 EUR, in sicer pri plači za mesec april 2011.

ODGOVARJAMO NA VAŠA VPRAŠANJA

VIŠINA DNEVNIC ZA KAZAHSTAN

Delodajalca zanima, koliko znaša dnevnic za službeno potovanje v Kazahstan. Ali delavcu pripada dnevnic v višini 40 EUR, ki je v Uredbi o povračilu stroškov za službeno potovanja v tujino določena za Rusijo? Delodajalec uporablja določbe Kolektivne pogodbe za lesarstvo.

Kolektivna pogodba za lesarstvo v 4.4. točki Tarifne priloge (Uradni list RS, št. 132/2006) določa, da je delavec upravičen do povračila stroškov za službeno potovanje v tujini v skladu z Uredbo o povračilu stroškov za službeno potovanja v tujini, ki velja za državne organe. Povračila stroškov za službeno potovanja v tujini za državne organe ureja Uredba o povračilu stroškov za službeno potovanja v tujino (Uradni list RS, št. 38/1994 in nadaljnji). Ta Uredba višine dnevnic določa v Prilogi k uredbi.

V prilogi k Uredbi država Kazahstan ni navedena. V prilogi je sicer za Rusijo določena dnevnic v višini 40 EUR, vendar pa ta višina dnevnic ne more veljati za Kazahstan, ki je od leta 1991 samostojna država.

Na podlagi navedenega strokovne službe ZDS menimo, da je potrebno za službeno potovanje v Kazahstan upoštevati dnevnic, ki je v prilogi k Uredbi določena za druge države in sicer v višini 50 USD.

Glede na to, da Uredba sodi v pristojnost Ministrstva za javno upravo, smo se s prošnjo po pojasnilu obrnili še na Ministrstvo, s strani katerega smo po elektronski pošti prejeli potrditev mnenja strokovne službe ZDS.

VIŠINA POVRAČILA STROŠKOV ZA PREVOZ PO KOLEKTIVNI POGODBI DEJAVNOSTI GOSTINSTVA IN TURIZMA SLOVENIJE

Delodajalca zanima, ali je delavcem trenutno dolžan povrniti stroške lastnega prevoza na delo in z dela v višini 0,19 EUR oziroma stroške lastnega prevoza na službenem potovanju v višini 0,38 EUR, saj ti zneski presegajo zneske iz Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. Delodajalec uporablja določbe Kolektivne pogodbe dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije.

Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije višino povračil stroškov za prevoz določa v 4. točki tarifne priloge (Uradni list RS, št. 83/1997) in sicer v višinah zgornjih zneskov, določenih z uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek (Uradni list RS št. 72/1993 in 7/1995).

Po kolektivni pogodbi dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije se tako povračilo stroškov lastnega prevoza na delo in z dela povrne v višini 15% cene super bencina 95 oktanov, povračilo stroškov lastnega prevoza na službeni poti pa v višini 30% cene motornega bencina 95 oktanov. 15% cene bencina 95 oktanov trenutno (od 11.1.2011 do naslednje spremembe cene bencina) znaša 0,19 EUR, 30% cene bencina 95 oktanov pa 0,38 EUR.

Vendar pa je pri povračilu omenjenih stroškov potrebno upoštevati še določbe Aneksa k tarifni prilogi Kolektivne pogodbe dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije (Uradni list RS, št. 100/2005). Ta v 2. členu določa, da se med drugim prevoz na delo in z dela ter prevoz na službenem potovanju izplačujeta v višinah, kot jih določa kolektivna pogodba, vendar največ do višin, ki jih kot zgornjo neobdavčeno mejo določa Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo. Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo -od 1.8.2008 dalje Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja- določa, da se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja za lastni prevoz na delo in z dela ne všteta 0,18 EUR na kilometer, za lastni prevoz na službeni poti pa 0,37 EUR na kilometer.

Na podlagi določb 2. člena omenjenega Aneksa torej delodajalcem ni potrebno povrniti stroškov prevoza na delo in z dela ter na službenem potovanju v višini, ki bi presegala 0,18 EUR oziroma 0,37 EUR.

PREGLED PLAČ, KI IZHAJAJO IZ SPREJETE POLITIKE PLAČ

MAREC 2010 - FEBRUAR 2011

V EUR	IZHODIŠČNA za negospodarske dejavnosti ⁵	ZAJAMČENA	MINIMALNA	POVPREČNA V RS (VIR: SURS-ZAČASNI PODATEK)		ZAČASNA OSNOVA	
				Mesečna	Zadnji trije meseci		
BRUTO PLAČA							v €
2010							
MAREC	248,72	237,73	734,15	1.499,23	1.459,65	822,26	
APRIL	248,72	237,73	734,15	1.483,44	1.471,39	822,26	
MAJ	248,72	237,73	734,15	1.475,04	1.485,92	822,26	
JUNIJ	248,72	237,73	734,15	1.491,57	1.483,34	822,26	
JULIJ	248,72	237,73	734,15	1.480,69	1.482,43	822,26	
AVGUST	248,72	237,73	734,15	1.487,20	1.486,49	822,26	
SEPTEMBER	248,72	237,73	734,15	1.485,58	1.484,48	822,26	
OKTOBER	248,72	237,73	734,15	1.487,86	1.486,88	822,26	
NOVEMBER	248,72	237,73	734,15	1.634,48	1.536,12	822,26	
DECEMBER	248,72	237,73	734,15	-	-	822,26	
2011							
JANUAR	248,72	237,73	748,10	-	-	822,26	
FEBRUAR	248,72	237,73	748,10	-	-	822,26	
NETO PLAČA ⁶							v €
2010							
MAREC	193,75	185,19	562,00	967,32	944,72	577,51	
APRIL	193,75	185,19	562,00	960,02	952,46	577,51	
MAJ	193,75	185,19	562,00	956,55	961,31	577,51	
JUNIJ	193,75	185,19	562,00	965,71	960,76	577,51	
JULIJ	193,75	185,19	562,00	960,14	960,80	577,51	
AVGUST	193,75	185,19	562,00	964,55	963,47	577,51	
SEPTEMBER	193,75	185,19	562,00	963,84	962,84	577,51	
OKTOBER	193,75	185,19	562,00	964,48	964,29	577,51	
NOVEMBER	193,75	185,19	562,00	1.041,19	989,91	577,51	
DECEMBER	193,75	185,19	562,00	-	-	577,51	
2011							
JANUAR	193,75	185,19	572,27	-	-	577,51	
FEBRUAR	193,75	185,19	572,27	-	-	577,51	

⁵Za zasebni sektor so izhodiščne plače in najnižje osnovne plače po KP širše ravni objavljene v nadaljevanju.

⁶Pri preračunu v neto znesek je upoštevana prispevna stopnja za delojemalce iz bruto plače (22,1%) in splošna akontacija dohodnine, obračunana po veljavni dohodninski lestvici in z upoštevanjem splošne olajšave; pri izračunu neto zneskov izhodiščne plače za negospodarske dejavnosti, zajamčene plače ter minimalne plače smo upoštevali tudi dodatno splošno olajšavo.

PLAČE PO KOLEKTIVNIH IN INDIVIDUALNIH POGODBAH⁷

1. PRAVNE OSEBE ZASEBNEGA SEKTORJA

	POVPREČNA IZPLAČANA PLAČA		ŠTEVILO ZAPOSLENIH		RAZMERJE PLAČ	
	KP	IP	KP		IP	IP:KP
			Skupaj	Z minimalno plačo		
2010						
APRIL	1.317	3.491	440.917	40.221	21.089	2,65
MAJ	1.309	3.467	440.328	41.835	20.980	2,65
JUNIJ	1.325	3.466	440.343	39.039	21.062	2,62
JULIJ	1.328	3.482	439.946	39.379	20.753	2,62
AVGUST	1.325	3.447	439.135	39.858	20.741	2,60
SEPTEMBER	1.330	3.454	441.334	39.361	20.708	2,60
OKTOBER	1.326	3.465	441.420	40.835	20.845	2,61
NOVEMBER	1.358	3.435	442.914	38.726	21.619	2,53

2. PRAVNE OSEBE JAVNEGA SEKTORJA

	POVPREČNA IZPLAČANA PLAČA		ŠTEVILO ZAPOSLENIH		RAZMERJE PLAČ
	KP	IP	KP	IP	IP:KP
2010					
APRIL	1.787	3.526	154.564	3.779	1,97
MAJ	1.794	3.534	154.926	3.764	1,97
JUNIJ	1.791	3.548	155.358	3.780	1,98
JULIJ	1.777	3.543	154.730	3.778	1,99
AVGUST	1.776	3.540	154.506	3.757	1,99
SEPTEMBER	1.783	3.553	155.455	3.785	1,99
OKTOBER	1.791	3.549	155.601	3.771	1,98
NOVEMBER	1.793	3.556	155.914	3.787	1,98

3. POVPREČNA IZPLAČANA PLAČA PRI PRAVNIH OSEBAH V SLOVENIJI (SKUPAJ ZASEBNI IN JAVNI SEKTOR)

	RS			PREDELOVALNE DEJAVNOSTI			RAZMERJE RS : PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	
	KP	IP	KP+IP	KP	IP	KP+IP	KP	IP
2010								
APRIL	1.439	3.497	1.521	1.219	3.740	1.315	1,18	0,94
MAJ	1.435	3.478	1.517	1.204	3.673	1.299	1,19	0,95
JUNIJ	1.447	3.478	1.528	1.232	3.713	1.327	1,17	0,94
JULIJ	1.445	3.492	1.526	1.229	3.754	1.325	1,18	0,93
AVGUST	1.442	3.462	1.522	1.226	3.711	1.320	1,18	0,93
SEPTEMBER	1.448	3.470	1.528	1.236	3.741	1.330	1,17	0,93
OKTOBER	1.447	3.478	1.528	1.228	3.757	1.321	1,18	0,93
NOVEMBER	1.471	3.453	1.552	1.260	3.777	1.357	1,17	0,91

⁷Vir: AJPES, KP - kolektivna pogodba, IP - individualna pogodba

PLAČE ZA ZASEBNI SEKTOR PO KOLEKTIVNIH POGODBAH DEJAVNOSTI

1. NAJNIŽJE OSNOVNE PLAČE, FEBRUAR 2011

TARIFNI RAZREDI													v €
I.	II.	III.	IV/1.	IV/2.	V/1.	V/2.	VI/1.	VI/2.	VII/1.	VII/2.	VII/3.	VIII.	IX.
KOLEKTIVNA POGODBA ZA KMETIJSTVO IN ŽIVILSKO INDUSTRIJO SLOVENIJE⁸													
452,40	492,42	548,10	603,78	-	675,12	-	796,92	-	897,84	-	-	1.059,66	1.261,50
2,60	2,83	3,15	3,47	-	3,88	-	4,58	-	5,16	-	-	6,09	7,25
Uradni list RS: 45/06, P: 74/06, 49/07, 42/08, 71/08, 43/09, 52/10													
KOLEKTIVNA POGODBA ZA GOZDARSTVO SLOVENIJE - SKUPINA A													
654,69	669,50	685,50	725,00	-	820,00	-	975,00	-	1.095,00	-	-	1.300,00	1.550,00
3,7626	3,8477	3,9397	4,1667	-	4,7126	-	5,6034	-	6,2931	-	-	7,4713	8,9080
KOLEKTIVNA POGODBA ZA GOZDARSTVO SLOVENIJE - SKUPINA B													
654,69	755,00	855,00	908,00	-	960,00	-	1.015,00	-	1.245,00	-	-	1.480,00	1.765,00
3,7626	4,3391	4,9138	5,2184	-	5,5172	-	5,8333	-	7,1552	-	-	8,5057	10,1437
Uradni list RS: 16/05, podpis, 9.9.05 (ni v Ur.l.RS), 37/06, 19/08, 99/08, 30/09, 46/10													
KOLEKTIVNA POGODBA PREMOGOVNIŠTVA SLOVENIJE													
433,65	533,35	574,70	635,85	-	701,50	-	834,56	-	1.027,71	-	-	1.354,27	1.596,40
Uradni list RS: 44/96, R:73/03, 100/04, 81/05, podp. 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07													
KOLEKTIVNA POGODBA ZA TEKSTILNE, OBLAČILNE, USNJARSKE IN USNJARSKO PREDLOVALNE DEJAVNOSTI SLOVENIJE													
401,49	429,72	466,88	512,68	-	568,67	-	672,15	-	758,41	-	-	896,40	1.068,90
Uradni list RS: 55/09, 28/10													
KOLEKTIVNA POGODBA ZA LESARSTVO SLOVENIJE													
396,90	433,30	477,50	526,20	-	588,10	-	690,90	-	778,30	-	-	-	-
Uradni list RS: 132/06, P:28/07, R:66/07, 32/08, R: 36/09, 34/10													
KOLEKTIVNA POGODBA ZA KEMIČNO IN GUMARSKO INDUSTRIJO SLOVENIJE - SKUPINA I¹⁵													
458,10	510,01	565,91	632,75	-	712,95	-	802,08	868,91	975,85	1.056,07	-	1.234,30	1.390,25
KOLEKTIVNA POGODBA ZA KEMIČNO IN GUMARSKO INDUSTRIJO SLOVENIJE - SKUPINA II¹⁵													
509,00	559,91	623,75	697,43	-	785,83	-	884,06	957,73	1.075,61	1.164,01	-	1.360,48	1.532,36
KOLEKTIVNA POGODBA ZA KEMIČNO IN GUMARSKO INDUSTRIJO SLOVENIJE - SKUPINA III¹⁵													
605,71	666,26	743,39	831,20	-	936,55	-	1.053,62	1.141,43	1.281,92	1.387,27	-	1.621,42	1.826,29
Uradni list RS: 37/07, R: 38/07, 95/07, R:89/08, 104/09, 73/10, 109/10													
KOLEKTIVNA POGODBA ZA DEJAVNOST PRIDOBIVANJA IN PREDELAVE NEKOVINSKIH RUDNIN SLOVENIJE													
419,34	455,88	501,12	553,32	-	617,70	-	725,58	-	816,06	-	-	958,74	1.137,96
2,41	2,62	2,88	3,18	-	3,55	-	4,17	-	4,69	-	-	5,51	6,54
Uradni list RS: 106/06, 104/07, 79/08, 108/08, odp.: 77/10													
KOLEKTIVNA POGODBA ZA KOVINSKO INDUSTRIJO SLOVENIJE													
473,28	516,78	570,72	650,76	-	709,92	-	829,98	-	969,18	-	-	1.106,64	1.308,48
2,72	2,97	3,28	3,74	-	4,08	-	4,77	-	5,57	-	-	6,36	7,52
Uradni list RS: 108/05, 97/06, 90/07, 33/08, 70/08, 53/09, 10/10													
KOLEKTIVNA POGODBA ZA DEJAVNOST ELEKTROINDUSTRIJE SLOVENIJE													
504,60	516,78	565,50	636,84	-	694,26	-	807,36	-	941,34	-	-	1.073,58	1.263,24
2,90	2,97	3,25	3,66	-	3,99	-	4,64	-	5,41	-	-	6,17	7,26
Uradni list RS: 108/05, 95/06, R:71/07, 82/07, 32/08, 70/08, 47/09, 75/09, 10/10													

⁸ Zneski veljajo od 1.1.2011 dalje.

TARIFNI RAZREDI														v €
I.	II.	III.	IV/1.	IV/2.	V/1.	V/2.	VI/1.	VI/2.	VII/1.	VII/2.	VII/3.	VIII.	IX.	
KOLEKTIVNA POGODBA ZA DEJAVNOST KOVINSKIH MATERIALOV IN LIVARN SLOVENIJE														
471,54	522,00	574,20	657,72	-	716,88	-	836,94	-	977,88	-	-	1.118,82	1.320,66	
2,71	3,00	3,30	3,78	-	4,12	-	4,81	-	5,62	-	-	6,43	7,59	
Uradni list RS: 14/06, 87/06, 76/07, 46/08, 70/08, 53/09, 10/10														
KOLEKTIVNA POGODBA ELEKTROGOSPODARSTVA SLOVENIJE														
432,83	502,31	544,00	623,90	-	693,38	-	821,92	-	1.037,30	-	-	1.457,66	1.648,73	
Uradni list RS: 38/96, 45/96, R: 29/03, 100/04, 81/05, podpis 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07														
KOLEKTIVNA POGODBA GRADBENIH DEJAVNOSTI														
408,00	443,00	491,00	544,00	577,00	643,00	683,00	720,00	834,00	854,00	960,00	1.034,00	1.145,00	1.329,00	
2,34	2,55	2,82	3,13	3,32	3,70	3,93	4,14	4,79	4,91	5,52	5,94	6,58	7,64	
Uradni list RS: 1/05, 100/05, 83/06, 71/07, 18/08, 76/08, 64/09														
KP DEJAVNOSTI TRGOVINE SLOVENIJE														
417,30	454,18	502,13	553,75	-	620,11	-	730,75	-	876,34	-	-	-	-	
Uradni list RS: 111/06, P:127/06, 109/07, 21/08, 94/08, 10/09, 34/09, 55/09, R: 68/09, 54/10														
KP DEJAVNOSTI GOSTINSTVA IN TURIZMA SLOVENIJE														
448,40	487,59	538,32	593,64	-	663,97	-	780,38	-	878,37	-	-	1.035,14	1.231,10	
Uradni list RS: 83/97, R: 35/98, 84/01, R:45/02, R:33/03, 87/04, 139/04, 71/05, 100/05, 83/06, 83/07, 124/07, 42/08, 55/09, odp. 40/10, 52/10, 82/10														
KP DEJAVNOSTI CESTNEGA GOSPODARSTVA														
405,41	441,97	489,47	540,65	-	606,11	-	723,43	-	821,18	899,40	-	977,60	1.173,12	
Uradni list RS: 135/04, R:50/05, R:87/05, 89/05, R: 97/05, odstop:91/06, 111/06, 19/07, 7/08, 22/08, 103/08														
KP ZA CESTNI POTNIŠKI PROMET SLOVENIJE ⁹														
391,50	407,16	473,28	520,26	-	584,64	-	692,52	-	779,52	-	-	-	-	
2,25	2,34	2,72	2,99	-	3,36	-	3,98	-	4,48	-	-	-	-	
Uradni list RS: 6/07, 99/08, nova KP: 35/09, 46/09, R: 81/09, 95/09, 4/10, 3/11														
KP ZA POŠTNE IN KURIRSKÉ DEJAVNOSTI ¹⁶														
454,14	518,52	544,62	617,70	-	676,86	-	793,44	988,32	1.040,52	-	-	1.131,00	1.230,18	
2,61	2,98	3,13	3,55	-	3,89	-	4,56	5,68	5,98	-	-	6,50	7,07	
Uradni list RS: 50/03, 94/04, 61/05, 84/08, 91/09														
KP MED DELAVCI IN DRUŽBAMI DROBNEGA GOSPODARSTVA														
523,16	596,41	669,64	753,35	-	842,29	-	1.004,47	-	1.140,49	-	-	1.360,22	1.632,26	
Uradni list RS: 94/10														
KP ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO ¹⁶														
537,48	558,77	603,47	617,31	-	654,56	-	750,35	-	878,07	-	-	984,50	-	
Uradni list RS: 73/08, 55/10														

2. NAJNIŽJE IZPLAČANE PLAČE, MINIMALNE PLAČE, FEBRUAR 2011

TARIFNI RAZREDI														v €
I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	
KOLEKTIVNA POGODBA GRADBENIH DEJAVNOSTI														
590,00	617,00	670,00	740,00	770,00	810,00	850,00	890,00	960,00	1.005,00	1.102,00	1.212,00	1.452,00	1.747,00	
Opomba: Najnižje izplačane plače so določene za 174 ur in sicer za vse delavce, razen za pripravnike in tiste delavce, ki ne dosejajo planiranih rezultatov po vnaprej znanih kriterijih.														
Uradni list RS: 1/05, 100/05, 83/06,71/07, 18/08, 76/08, 64/09														
KOLEKTIVNA POGODBA ZA DEJAVNOST KOVINSKIH MATERIALOV IN LIVARN SLOVENIJE														
748,20 oz. 4,30 na uro														
Opomba: Najnižja izplačana plača je seštevek vseh elementov plače (osnovne plače, dodatkov, delovne uspešnosti in poslovne uspešnosti) za 174 ur.														
Uradni list RS: 14/06, 87/06 ,76/07, 46/08, 70/08,53/09, 10/10														

⁹ Zneski veljajo od 1.1.2011 dalje.

3. IZHODIŠČNE PLAČE, FEBRUAR 2011

TARIFNI RAZREDI										v €
I.	II.	III.	IV.	V.	VI/1.	VI/2.	VII/1.	VII/2.	VIII.	IX.
KP CELULOZNE, PAPIRNE IN PAPIRNO PREDELOVALNE DEJAVNOSTI										
428,50	486,30	544,24	602,09	703,68	910,61	-	1.076,18	-	1.365,93	1.572,89
Uradni list RS: 7/98, 78/00, 37/02, R: 33/04, 101/04, p-126/04, 79/05, 91/06, 10/07, 86/07, 16/08, 85/08, odp. 97/08, nova KP: 14/09, 65/09, 91/10										
KP GRAFIČNE DEJAVNOSTI										
420,85	462,94	513,44	576,56	656,53	753,32	-	854,33	-	1.182,59	1.426,68
Uradni list RS: 51/98, 64/01, R: 24/04, 103/04, 79/05, 95/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08										
KP ČASOPISNO-INFORMATIVNE, ZALOŽNIŠKE IN KNJIGOTRŠKE DEJAVNOSTI ČASOPISNOINFORMATIVNE, ZALOŽNIŠKE IN KNJIGOTRŠKE DEJAVNOSTI - KNJIGOTRŠKA										
401,36	461,56	521,77	581,97	682,31	882,99	-	1.043,54	-	1.324,49	1.525,17
KP ČASOPISNO-INFORMATIVNE, ZALOŽNIŠKE IN KNJIGOTRŠKE DEJAVNOSTI ČASOPISNOINFORMATIVNE, ZALOŽNIŠKE IN KNJIGOTRŠKE DEJAVNOSTI - ZALOŽNIŠKA										
432,13	496,95	561,77	626,59	734,62	950,69	-	1.123,54	-	1.426,03	1.642,09
KP ČASOPISNO-INFORMATIVNE, ZALOŽNIŠKE IN KNJIGOTRŠKE DEJAVNOSTI ČASOPISNOINFORMATIVNE, ZALOŽNIŠKE IN KNJIGOTRŠKE DEJAVNOSTI - ČASOPISNOINFORMATIVNA										
447,51	514,64	581,76	648,89	760,77	984,52	-	1.163,53	-	1.476,78	1.700,54
Uradni list RS: 43/00, 77/00, 24/01, 46/01, 78/01, R: 33/04, 117/04, 79/05, 95/06, 118/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08, 8/10										
KP ZA DEJAVNOST KOVINSKIH MATERIALOV IN LIVARN SLOVENIJE										
408,90	457,62	508,08	588,12	649,02	763,86	-	899,58	-	1.037,04	1.233,66
2,35	2,63	2,92	3,38	3,73	4,39	-	5,17	-	5,96	7,09
Uradni list RS: 14/06, 87/06, 76/07, 46/08, 70/08, 53/09, 10/10										
KP ZA DEJAVNOST ŽELEZNIŠKEGA PROMETA										
329,59	362,55	405,40	451,54	510,86	609,74	-	692,14	-	823,98	988,77
Uradni list RS: 95/07										
KP ZA ZAVAROVALSTVO SLOVENIJE										
362,53	416,91	471,29	507,54	587,30	725,06	-	888,20	-	1.123,84	1.268,86
Uradni list RS: 60/98, 6/05, 83/05, 100/06, 45/08										
KP KOMUNALNIH DEJAVNOSTI										
450,09	490,37	542,70	635,32	691,69	917,17	1.013,80	1.134,60	1.255,40	1.456,73	1.738,58
Uradni list RS: 94/04, 8/05, R:15/05, 71/05, R: 71/05, R: 120/05, 14/06, 82/06, 66/07, 18/08, 5/09, 10/10, 95/10										
KP ZA DEJAVNOST POSLOVANJA Z NEPREMIČNINAMI - SKUPINA I										
329,59	362,55	405,40	481,20	527,34	711,91	-	889,89	-	1.153,57	1.384,28
KP ZA DEJAVNOST POSLOVANJA Z NEPREMIČNINAMI - SKUPINA II										
354,30	389,73	435,79	517,28	566,88	765,29	-	956,61	-	1.240,05	1.488,06
KP ZA DEJAVNOST POSLOVANJA Z NEPREMIČNINAMI - SKUPINA III										
379,03	416,93	466,21	553,38	606,45	818,70	-	1.023,38	-	1.326,61	1.591,93
Uradni list RS: 9/98, 35/00, R: 78/03, 117/04, 87/05										

4. KOLEKTIVNE POGODBE DEJAVNOSTI V ZASEBENEM SEKTORJU, KI ZNESKOV USKLADITVE ŠE NISO VKLJUČILE V SISTEM PLAČ, FEBRUAR 2011

2004				2005			2004 + 2005	
MAJ	AVGUST	OKTOBER	NOVEMBER	JUNIJ	AVGUST	SEPTEMBER	SIT	EUR
KP za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije								
4.000	4.000		1.000		5.100		• 14.885 • od VIII.06: 5.198	• od VIII.07: 65,32 • od III.08: 67,29 • od VIII.08: 70,99 • od I.09: 71,34 • od I.10: 73,62
Kolektivna pogodba za zavarovalstvo Slovenije								
		7.100			7.250		14.350	59,88
KP za dejavnost poslovanja z nepremičninami								
		6.100			5.100	750	11.950	49,87

POVRAČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM IN DRUGI OSEBNI PREJEMKI

1. KOLEKTIVNE POGODBE DEJAVNOSTI

Podatke o povračilih stroškov v zvezi z delom in drugih osebnih prejemkov po vseh KP dejavnosti, najdete na <http://www.zds.si/si/baza-znanja/prejemki-delovno-razmerje/>.

2. ZAKON O VIŠINI POVRAČIL STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM IN NEKATERIH DRUGIH PREJEMKOV (UR.L. RS 87/97, 9/98, 48/01, UGOTOVITVENI SKLEPI: 69/02, 8/03, 81/04, 61/05, 71/06, 62/07, 19/08)

Zneski navedeni v tabeli veljajo za zaposlene v državnih organih, organih lokalnih skupnosti, agencijah, skladih, javnih zavodih, javnih podjetjih in v bankah, ki so jih ustanovile lokalne skupnosti oz. država ali, ki so v večinski lasti lokalnih skupnosti oz. v večinski lasti države in v Slovenski razvoji družbi ter v drugih pravnih osebah javnega prava.

POVRAČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM IN NEKATERI DRUGI PREJEMKI 1)												
	PREHRANA MED DELOM (NA DAN)	PREVOZ NA DELO IN Z DELA	DNEVNICE – V DRŽAVI 2)			NOČITEV 3)	PREVOZ NA SLUŽBENI POTI	LOČENO ŽIVLJENJE			TERENSKI DODATEK	ODPRAVNINA UPOKOJITEV 4)
			6-8 ur	8-12 ur	nad 12 ur			STANOV.	PREHR.	SKUPAJ		
2010												v €
FEB	3,65	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.711,59
MAR	3,65	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.464,57
APR	3,65	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.344,36
MAJ	3,65	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.294,35
JUN	3,65	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.497,69
JUL	3,76	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.450,32
AVG	3,76	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.425,12
SEP	3,76	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.474,71
OKT	3,76	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.442,07
NOV	3,76	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.461,60
DEC	3,76	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.456,74
2011												
JAN	3,73	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.463,58
FEB	3,73	5)	7,45	10,68	21,39	Račun	5)	140,54	171,77	=312,31	4,49	4.903,44

1) Regres za letni dopust, jubilejna nagrada in solidarnostna pomoč v tem zakonu niso urejeni, zato glej ustrezno KP dejavnosti na:

<http://www.zds.si/si/baza-znanja/prejemki-delovno-razmerje/drugi-osebni-prejemki/>.

2) Zaposleni je do dnevnice od 6 do 8 ur upravičen le, če se je službeno potovanje pričelo vsaj 2 uri pred začetkom oz. končalo vsaj 2 uri po preteku rednega del. časa.

3) Stroški prenočevanja na službenem potovanju se povrnejo v višini računa za prenočevanje v hotelu, ki ga odobri delodajalec.

4) Zaposleni je opravičen do treh svojih zadnjih plač, če je znesek zanj ugodnejši (sprememba zakona – Ur.L.RS 9/98).

5) Podatki o višini povračil stroškov za prevoz na delo in z dela ter za prevoz na službenem potovanju (kilometrini) so na voljo v tabeli Cena bencina, kilometrini in prevoz na delo in z dela.

3. CENA BENCINA, KILOMETRINA IN PREVOZ NA DELO IN Z DELA, če ni možnosti prevoza z javnimi prometnimi sredstvi

DATUM SPREMEMBE	4.5.2010	1.6.2010	15.6.2010	29.6.2010	13.7.2010	27.7.2010	24.8.2010	7.9.2010
BENCIN-95 OKT.- 1L V €	1,215	1,192	1,213	1,223	1,217	1,216	1,196	1,202
KILOMETRINA V €	0,36	0,36	0,36	0,37	0,37	0,36	0,36	0,36
PREVOZ V €	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
DATUM SPREMEMBE	21.9.2010	19.10.2010	3.11.2010	16.11.2010	30.11.2010	14.12.2010	28.12.2010	11.1.2011
BENCIN-95 OKT.- 1L V €	1,211	1,228	1,214	1,229	1,238	1,262	1,263	1,279
KILOMETRINA V €	0,36	0,37	0,36	0,37	0,37	0,38	0,38	0,38
PREVOZ V €	0,18	0,18	0,18	0,18	0,19	0,19	0,19	0,19

Kilometrini znaša 30% cene 95-oktanskega bencina.

Prevoz znaša 15% cene 95-oktanskega bencina.

4. UREDBA O DAVČNI OBRAVNAVI POVRAČIL STROŠKOV IN DRUGIH DOHODKOV IZ DELOVNEGA RAZMERJA (UR.L.RS 140/06, 76/08)¹⁰

POVRAČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM		ZNESKI SE NE VŠTEVAJO V DAVČNO OSNOVO DO VIŠINE (V €):
PREHRANA MED DELOM	• če je delojemalec prisoten na delu vsaj 4 ure • za vsako dopolnjeno uro (pogoj: 10 ur in več na dan)	6,12 0,76
PREVOZ NA DELO IN Z DELA		
• z javnim prevoznim sredstvom	• od najbližjega postajališča običajnega prebivališča do mesta opravljanja dela, če je razdalja med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela vsaj 1 km • če je najbližje postajališče od običajnega prebivališča oddaljeno več kot 1 km – za 1 km	stroškov javnega prevoza 0,18
• ni možnosti javnega prevoza	za 1 km	0,18
• službeno vozilo za privatne namene, delodajalec zagotovi tudi gorivo	povračilo stroškov se všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja	
SLUŽBENO POTOVANJE		dnevnice, zmanjšane za 10%
• dnevnic v RS	• nad 12 ur • nad 8 do 12 ur • nad 6 do 8 ur	21,39 10,68 7,45
• dnevnic v RS, če je zajtrk zagotovljen	• nad 12 ur • nad 8 do 12 ur	19,25 9,08
• dnevnic za tujino	• nad 14 ur • nad 8 do 14 ur • nad 6 do 8 ur	100% dnevnic 75% dnevnic 25% dnevnic
<i>Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini, Ur.l. RS, št. 38/94, 63/94, 24/96, 96/00, 35/02, 86/02, 66/04, 73/04, 16/07</i>		
• dnevnic za tujino, če je zajtrk zagotovljen	• nad 14 ur • nad 8 do 14 ur	dnevnice, zmanjšane za 10 % dnevnice, zmanjšane za 15 %
• prevoz	• z javnimi prevoznimi sredstvi • z osebnim avtomobilom • s kombiniranim vozilom v komercialne namene • najem osebnega avtomobila • prevozno sredstvo delojemalca – za 1km	dejanskih stroškov dejanskih stroškov dejanskih stroškov dejanskih stroškov 0,37
• takse, gorivo v primeru službenega vozila, cestnine, parkirnine, stroški prevoza in prenosa stvari, prtljage		dejanskih stroškov
• prenočevanje		dejanskih stroškov
TERENSKI DODATEK	• če se najmanj 2 dni zaporedoma dela in prenočuje izven kraja običajnega prebivališča in izven kraja sedeža delodajalca in je zagotovljena prehrana in prenočišče – na dan	4,49
NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE	• opravlja delo in prebiva izven kraja, kjer prebiva družina – na mesec	334,00
DRUGI OSEBNI PREJEMKI		ZNESKI SE NE VŠTEVAJO V DAVČNO OSNOVO DO VIŠINE (V €):
JUBILEJNA NAGRADA		
prizna se po enem kriteriju (skupna delovna doba ali delovna doba pri zadnjem delodajalcu)	• 10 let delovne dobe • 20 let delovne dobe • 30 let delovne dobe • 40 let delovne dobe	460 689 919 919
ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI		4.063
SOLIDARNOSTNA POMOČ	• smrt delojemalca ali njegovega družinskega člana, stroški pogreba v primeru smrti delojemalca • težja invalidnost, daljša bolezen, elementarna nesreča, požar	3.443 1.252
PLAČILA VAJENCEM ZA OBVEZNO PRAKTIČNO DELO	• 1.letnik • 2.letnik • 3.letnik • 4.letnik	84 126 167 167
PLAČILA DIJAKOM, ŠTUDENTOM ZA OBVEZNO PRAKTIČNO DELO	na mesec	172

¹⁰Velja od 1.8.2008 dalje.

PRAKSA IZ DRUGIH DRŽAV

V NEMČIJI VEDNO VEČ DELODAJALCEV ZA DELAVCE, NAPOTENE S STRANI AGENCIJ TER DOLOČEN ČAS

Teja Kadunc
Koordinator projektov

Raziskava nemškega sindikata kovinske industrije IG Metall je pokazala, da začasno delo prek zaposlitvene agencije vedno bolj nadomešča redno stalno zaposlitev v industriji. Sindikat je septembra 2010 izvedla raziskavo sveta delavcev o vplivu gospodarske krize na zaposlovanje. Rezultati kažejo, da večino podjetij raje najame delavce, katere posreduje agencija, in delavce na pogodbo za določen čas. Raziskava je del širše akcije zveze za nove zakone o začasnem delu.

Raziskava se osredotoča večinoma na predelavo kovin in jeklarstvo, delno, čeprav v veliko manjši meri, pa zajema tudi tekstilno in lesno obdelovalno industrijo. Zveza je pisala 8.274-im svetom delavcev in jih povprašala o njihovem načinu zaposlovanja po finančni krizi. Prejela je 5.159 odgovorov, od katerih je 2.997 svetov delavcev iz podjetij, ki imajo manj kot 200 zaposlenih.

Odgovori so pokazali, da:

- je 85% svetov delavcev izjavilo, da njihova podjetja potrebujejo več osebja;
- 43% podjetij potrebuje več osebja, ki naj bi bili delavci, katere posreduje agencija;
- vodstva 42% teh podjetij raje zaposli delavce na pogodbo za določen čas in
- le 15% teh podjetij zaposluje stalno osebje;
- je 66% teh ustanov imelo začasne delavce preko zaposlitvene agencije v septembru 2010;
- je v 20% teh podjetij delo preko zaposlitvene agencije doseglo isto stopnjo kot pred krizo v letu 2008;
- je v drugih 20% primerov preseglo stopnjo iz leta 2008 – glej tabelo spodaj.

Na vprašanje, ali so mnenja, da bo začasno delo preko zaposlitvene agencije zamenjalo delavce zaposlene za nedoločen čas, je 20% odgovorilo z »da«, od tega je 27% svetov v podjetij, ki zaposlujejo več kot 2.000 delavcev. Raziskava je prav tako pokazala, da je v 23% podjetij med 10% in 50% zaposlenih delavcev, katere posreduje agencija.

SINDIKALNO STALIŠČE

IG Metall je rezultate raziskave označil kot alarmantne. Navajajo, da je delo preko zaposlitvene agencije prešlo od orodja, ki naj bi se uporabljalo omejeno pri posame-

znih višjih proizvodnje, do orodja za plačni dumping. Sindikat je razkril, da je izpogajal sporazume v 500-ih podjetjih, da bi izboljšal pogoje za delavce, katere posreduje agencija. Ti sporazumi pa naj bi bili le alternativa preudarni re-regulaciji. Ta mora po mnenju IG Metall vključevati zakonsko dovoljeno obdobje, za katerega so ti delavci lahko najeti. Prav tako hočejo nove predpise, kateri naj bi zagotovili enakopraven položaj delavcev, katere posreduje agencija, z ostalimi zaposlenimi na področju plač. Sindikat zahteva tudi, da agencije za začasno delo ne bi več smele zaposlovati delavce zgolj za obdobje, za katero so najeti.

REAKCIJE DELODAJALCEV

Združenje delodajalcev za kovinsko industrijo in proizvodnjo električne energije (Gesamtmetall) je poudarilo, da upošteva-joč gospodarsko krizo, ni nenavadno, da so se delodajalci, nesigurni glede prihodnosti, odločali za delavce, katere posreduje agencija, in tiste s pogodbo za določen čas. Gesamtmetall pa se ne strinja s trditvijo, da bo delo preko zaposlitvene agencije zamenjalo standardno obliko zaposlitve. Prav tako pa svarijo pred poostrenimi uredbami dela preko zaposlitvene agencije in so proti pozivom za enako plačilo.

STOPNJA DELA PREK ZAPOSLOITVENE AGENCIJE V PODJETJIH V LETU 2010 V PRIMERJAVI Z LETOM 2008

Več delavcev, ki jih posreduje agencija, kot v letu 2008	20%
Ista stopnja kot v letu 2008	20%
Manj kot v letu 2008	23%
Delavci, katere posreduje agencija, prvič uporabljeni v letu 2010	3%
Trenutno nobenega delavca, katerega bi posredovala agencija	34%

Vir: Raziskava med sveti delavcev, IG Metall, september 2010

Opomba: stanje 14.1.2011

KOLEKTIVNA POGAJANJA V BELGIJI SE ZAČNEJO S SPORAZUMOM ZA CELO DRŽAVO

Pogajanja za belgijski naslednji medpanožni sporazum (IPA) za obdobje med 2011 in 2012 so se začela v novembru preteklega leta. Sporazum, ki zajema vsa podjetja in delavce v državnem zasebnem sektorju, določa dvoletni okvirni program, ki zajema vprašanja kot so potencialna povišanja plač, prispevki zaposlenih in nadomestila dohodka. Ta vprašanja so še posebej pomembna v okviru gospodarske krize, obe strani pa sta svoja stališča že objavili.

MEDPANOŽNI SPORAZUM

Medpanožni sporazum (IPA), ki je že bil dogovorjen med socialnimi partnerji, mora biti prenešen v kolektivne pogodbe na ravni Nacionalnega sveta za delo (CNT/NAR) in sektorskih skupnih odborov.

Delovnopravna in konkurenčna zakonodaja iz leta 1996 določa, da v okviru IPA socialni partnerji soglašajo z najvišjo dovoljeno stopnjo za povečanje plač. Ta stopnja, ki je izračunana s strani Nacionalnega gospodarskega sveta (CRB/CCE), ne sme preseči porasti celotnega stroška plač v sosednjih državah Belgije, v Franciji, na Nizozemskem in v Nemčiji, katere so glavne trgovinske partnerice Belgije in njeni tekmeci. Stopnja pa mora po drugi strani vsebovati vsaj indeksacijo plač (preračunana na inflacijo) in upoštevati povečanje plačne lestvice. Ti dve komponenti tvorita najnižjo stopnjo plačnih pogajanj na sektorski ravni, katera ponavadi upoštevajo IPA.

Zakonodaja iz leta 1996 je primer postfordističnih praks kolektivnih pogajanj, ki se močno osredotočajo na doseganje kompromisa med zaposlovanjem in konkurenco. V razpravah med socialnimi partnerji pa so po drugi strani argumenti ločeni. Delodajalci se

osredotočajo bolj na cenovno in stroškovno (plačno) konkurenčnost, medtem ko predstavniki delavcev kritizirajo šibko povezavo med konkurenčnostjo in odpiranjem delovnih mest, prav tako pa zahtevajo, da plače sledijo povečanjem življenjskih stroškov.

DELODAJALCI PRIPOROČAJO PROMOVIRANJE GOSPODARSKE VESTI

Da bi preprečili škodo konkurenčnosti, so predstavniki delodajalcev zaprosili za omejitev indeksacije plač ali celo zamrznitev le-teh. Peter Timmermans, generalni direktor Zveze belgijskih podjetij (FEB/VBO), predlaga, da naj bi bila indeksacija plač izvedena tako, da bi pripomogla pri promociji gospodarske rasti brez pridobivanja plačilne liste, npr. z izdajo bonov za prehrano ali 'ekočekov'. Ekoček je kupon, ki se lahko porabi za določene okolju prijazne in trajnostne življenjske potrebščine.

Zveze menijo, da delavci in potrošniki ne bi smeli 'dvakratno plačati' zaradi gospodarske krize.

V sporočilu za javnost, izdanem 24. septembra 2010, je Splošna delavska zveza Belgije opozorila, da je učinek omejevanja rasti plač škodljiv. Sindikat se sklicuje na Študijo Katoliške univerze Leuven, ki kaže, da je ne glede na višje višine plač Belgija ustvarila več delovnih mest kot Nemčija v letih med 2001 in 2007, stopnja zaposlenosti v zasebnem sektorju pa se je povečala za 3,25% v primerjavi z 0,6% v Nemčiji.

FGTB/ABVV je prav tako opozorila, da bi zmanjšanje plač prej upočasnilo notranje povpraševanje kot koristilo izvoznemu trgu.

Splošna katoliška zveza sindikatov (ACV/CSC) čaka poročilo s strani Nacionalnega gospodarskega sveta (CRB/CCE) o najvišji stopnji, a že vnaprej pričakuje, da bo zelo malo prostora za pogajanja, če se upošteva nemška politika omejevanja plač. Claude

Rolin, glavni tajnik pri Splošni katoliški zvezi sindikatov, pa verjame, da bi prednostna naloga morala biti zvišanje najnižjih plač in pomoč mladim delavcem (L'Echo, 1. oktober 2010).

KOMENTAR BELGIJSKE VLADE

V teh časih gospodarske krize bo verjetno težko doseči kompromis med socialnimi partnerji, kar so lahko ugotovili že za časa prejšnjega kroga IPA pogajanj za obdobje 2009-2010. Še več, dokončanje prejšnjega IPA (BE08090191) je bilo zelo olajšano s pomočjo vladnih ukrepov o posebnih obdavčitvah in davčnih olajšavah. Yves Leterme, belgijski predsednik vlade, pa je že napovedal, da to leto vlada ne more pomagati s financiranjem katerih koli novih ukrepov, da bi omogočila rast plač. Tokrat bo nov IPA popolnoma odvisen od zmožnosti socialnih partnerjev doseči kompromise.

NOVICE STALNEGA PREDSTAVNIŠTVA BUSINESSEUROPE

BUSINESSEUROPE

Maja Šoba Tovšak
Stalna predstavnik ZDS
pri BUSINESSEUROPE

EVROPSKA RAZVOJNA POLITIKA NA POTI K SPODBUJANJU RASTI

18. januarja je BUSINESSEUROPE predložila svoj odgovor na zeleno knjigo Evropske komisije o razvojni politiki EU. Predlagana sprememba v smeri večje osredotočenosti na vključujočo rast in aktiviranje gospodarskih, naravnih in človeških virov v državah v razvoju, je priznana kot pomemben korak v pravo smer. Za doseg tega bi morala EU v večji meri uporabljati državne pomoči kot katalizator za druge vrste kapitalskih tokov. Prav tako bi morala, v partnerstvu s poslovnostjo, obravnavati ovire za gospodarsko rast. Dialog z zasebnim sektorjem v Evropi in v državah v razvoju je bistvenega pomena za spodbujanje gospodarskih reform.

PRAVICA DELAVCEV DO STAVKE NI ABSOLUTNA

14. januarja se je Maxime Cerutti udeležil ETUC konference o 'usklajevanju temeljnih socialnih pravic in gospodarskih svobod po primerih Viking, Laval in Rüffert'. V skupnem poročilu o sodbah Evropskega sodišča so evropski socialni partnerji potrdili potrebo po nadaljnjem razvoju enotnega trga za ustvarjanje rasti in delovnih mest v Evropi. Nasprotno pa se ne strinjajo glede tega, ali se lahko sorazmerna uporaba pravice do stavke zahteva tudi v okviru čezmejnega opravljanja storitev. Pravica delavcev do stavke ni absolutna. Omejitve obstajajo

na evropski in nacionalni ravni. Zato BUSINESSEUROPE meni, da ukrep EU za zaščito pravice do stavke ni upravičen. Revizija direktive o napotitvi delavcev ni potrebna. Namesto tega je potrebno izboljšati upravno sodelovanje med državami članicami, da bi se zagotovila boljša skladnost z direktivo v praksi.

MNENJI BUSINESSEUROPE IN ETUC O VKLJUČEVANJU EU V IRSKO IN GRČIJO SE RAZLIKUJETA

Kot odziv na ostro pismo, naslovljeno na komisarja Ollija Rehna s strani generalnega sekretarja ETUC Johna Monksa o vlogi evropskih organov in organov Mednarodnega denarnega sklada v Grčiji in na Irskem, je Philippe de Buck prosil za bolj pozitiven pristop. Spomnil je, da so izjemne okoliščine v teh dveh državah zahtevale izredne ukrepe, s ciljem ponovne vzpostavitve prepotrebne gotovosti v javne finance in poti do okrevanja. Spodbujanje stabilnosti, konkurenčnosti in zaposlovanje so glavni cilji v prihodnjih letih, do katerih bi lahko pomembno prispevali socialni dialog in konstruktivni odnosi. To že od samega začetka zahteva priznanje izzivov in potrebne reforme, nikakor pa ne neevropske retorike.

NEFORMALEN SVET ZA SOCIALNE ZADEVE SMATRA DNEVNI RED ZAPOSLOVANJA EU KOT PRAVILEN

17. januarja je pred neformalnim svetom za socialne zadeve v Gödöllu potekalo srečanje trojke socialnih partnerjev. Jørgen Rønneest je v imenu BUSINESSEUROPE pozdravil osredotočenost na zaposlovanje prijazno okrevanje in več priložnosti za mlade. Madžarsko predsedstvo je izbralo pravi politični dnevni red, katerega prednostna naloga je spodbujanje gospodarske rasti in

zagotavljanje, da rast prihaja z delovnimi mesti, vključujoč mlade in nizko-kvalificirane. Nasprotno Rønneest obžaluje, da ustvarjanje delovnih mest ni bolj vidna v vodilni pobudi Komisije o novih znanjih in delovnih mestih.

POSVET EVROPSKIH SOCIALNIH PARTNERJEV O INDUSTRIJSKI POLITIKI EU

13. januarja so bili evropski socialni partnerji s strani podpredsednika Evropske komisije Tajanija povabljeni na posvet o izvajanju prenovljene industrijske politike EU. Razprava je bila osredotočena predvsem na socialne vidike vodilne pobude Komisije. Philippe de Buck je poudaril, da je ustrezen dostop do znanja bistvenega pomena za zagotovitev konkurenčnosti evropske industrije v prihodnosti. Potrebni so ukrepi za reševanje pomanjkanja strokovnega znanja, zlasti znanja s področja znanosti, tehnologije, inženiringa in matematike. Poleg tega je potreben bolj pozitiven pristop k prestrukturiranju. de Buck je še poudaril, da je potrebno prestrukturiranje upravljati predvsem na lokalni/podjetniški ravni.

V EVROPSKEM PARLAMENTU OBRAVNAVANA PRIHODNOST MEHANIZMOV ČISTEGA RAZVOJA

12. januarja je predsednik delovne skupine za podnebne spremembe pri BUSINESSEUROPE Nick Campbell sodeloval na obravnavi prihodnosti čistega razvoja mehanizmov v sistemu trgovanja z emisijami. Predlog, ki omejuje uporabo dobropisov iz projektov na področju industrijskih plinov po letu 2012, bosta pregledala Svet in Parlament po zaključenem postopku komitologije konec januarja 2011. BUSINESSEUROPE opozarja, da so ti mehanizmi zelo pomemb-

no sredstvo za stroškovno učinkovito zmanjšanje emisij in so prvi korak na poti do globalnega trga ogljika. Prihodnje omejitve morajo biti zato ustrezno utemeljene in pregledne, ne smejo ustvarjati negotovosti na trgu in ne smejo biti retroaktivne.

SPOROČILO BUSINESSEUROPE ZA EVROPSKI SVET 16-17. DECEMBRA 2010

V pismu predsednikoma van Rompuy in Barroso je predsednik BUSINESSEUROPE Thumann povzel pričakovanja evropske poslovne skupnosti o zaključkih zasedanja naslednjega Evropskega sveta. Poudaril je, da je stabilnost in kredibilnost evra nujna za uravnotežen razvoj evropskega in svetovnega gospodarstva. Voditelji držav in vlad morajo dokazati skupno odgovornost za ohranitev finančne stabilnosti na kratek rok in pokazati odločnost pri spodbujanju ambicioznih strukturnih reform za povečanje rasti, konkurenčnosti in ustvarjanje delovnih mest po vsej EU.

RAST IN ZAPOSLOVANJE GLAVNA PREDNOSTNA NALOGA MADŽARSKEGA PREDSEDOVANJA EU

15. decembra 2010 so se BUSINESSEUROPE in predstavniki nacionalnih delodajal-skih združenj srečali z namestnico stalnega predstavnika Madžarske k EU, vodjo Core-per, Agnes Vargha, ki je predstavila prednostne naloge madžarskega predsedovanja EU ter med njimi poudarila pomen ustvarjanja novih delovnih mest in socialne vključenosti. V zvezi z vprašanjem o konkurenčnosti, so bili omenjeni enoten trg, zakon o oblikovanju skupnega energetskega trga in patent EU. V zvezi s socialnimi zadevami je namestnica stalnega predstavnika kot prednostne naloge izpostavila vključevanje mladih na trg dela in povezave med izobraževanjem in zaposlovanjem. Philippe de Buck je poudaril, da bi morala biti podvojitev evropske rasti glavni cilj predsedstva. Madžarsko predsedstvo je tudi pozval, da naj enostransko ne povečuje cilja EU glede zmanjšanja emisij.

USTVARJANJE DELOVNIH MEST BO TREBA POSTAVITI V SREDIŠČE POLITIK GOSPODARSKEGA OKREVNJA

13. decembra 2010 je predsednik Odbora za socialne zadeve pri BUSINESSEUROPE Jørgen Rønnešt govoril na konferenci o »Izhodni strategiji iz mednarodnih kriz in upravljanju: izzivi za politiko trga dela?«, organizirani s strani Italijanske nacionalne Agencije za delo in socialno politiko, Italia Lavoro. Poudaril je osrednjo vlogo konstruktivnega dialoga med podjetji, delavci in vlado za ohranjanje delovnih mest, kjer je le mogoče, v času gospodarske krize. Pri odpravljanju posledic krize je zmanjševanje brezposelnosti ključna prednostna naloga. Vlade in socialni partnerji morajo zdaj izvajati prednostne ukrepe za spodbujanje gospodarske rasti, da se rast prevede v ustvarjanje novih delovnih mest in se zagotoviti večja usklajenost med ponudbo in povpraševanjem delovne sile.

PREGLED DOGODKOV

21.1.	Delovna skupina za proračun EU: dokument proračun EU (sprejete strukture); odhodkovna politika (pripombe na osnutek dokumenta); skupna kmetijska politika (prva izmenjava mnenj); finančni vzvod proračuna EU in lastna sredstva (razprava o ključnih sporočilih BUSINESSEUROPE pred Odborom za ekonomske in finančne zadeve)
19.1.	Delovna skupina za podnebne spremembe: trgovanje z emisijami (primerjalna in druga pravila dodeljevanja; mehanizmi čistega razvoja in skupnega izvajanja; emisije toplogrednih plinov iz pomorskega prometa; revizija sklepa EU o spremljanju emisij toplogrednih plinov); cilji zmanjšanja emisij do leta 2020, 2030, 2050 (trenutno stanje načrta za leto 2050; možnost več kot 20% znižanja do leta 2020; sporočilo za Evropski svet dne 24. marca); mednarodna pogajanja (izid Cancuna; mednarodna agenda 2011); načrt EU za energetske učinkovitost; dogodek BUSINESSEUROPE o integriranih politikah za podnebje in energijo
12.1.	Finančni forum za mala in srednja podjetja: finančno znanje (informacije o različnih programih EU in alternativnih virih financiranja za MSP; krepitev povezav med posojilodajalci EU in viri financiranja); finančni trgi MSP; posojila za MSP (predstavitev s strani Evropske investicijske banke); pogledi zainteresiranih strani na prihodnji okvirni program za konkurenčnost in inovativnost
11.1.	Sestanek stalnih predstavnikov delodajal-skih in industrijskih združenj: delo s poslovnimi partnerji v BUSINESSEUROPE; aktivnosti Evropskega parlamenta (vzpostavitev sistema nadzora; ključna vprašanja, ki jih je potrebno obravnavati v prvem četrtletju 2011); druge nujne zadeve
15.12.	Poseben sestanek stalnih predstavnikov delodajal-skih in industrijskih združenj: predstavitev prednostnih nalog madžarskega predsedstva EU s strani namestnice stalnega predstavnika Madžarske k EU, vodje Coreper I, ga. Agnes Vargha

PROJEKTI ZDS

ZDS ZAČENJA DELO NA PROJEKTU

»SPODBUJANJE IN MOTIVIRANJE MLADIH ŽENSK PRI ODLOČANJU O POKLICNI KARIERI«

Teja Kadunc
Koordinator projektov

V preteklem letu se je ZDS kot vodilni partner udeležilo javnega razpisa za spodbujanje enakih možnosti in socialne vključenosti na trgu dela, ki ga je razpisalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. V mesecu januarju bomo podpisali pogodbo in se lotili zastavljenih nalog in ciljev navedenih v projektu.

NAMEN PROJEKTA

V Sloveniji so se v različnih projektih že ukvarjali s problematiko mladih žensk, vendar šele, ko je problem dejansko nastal (npr. ko ne najdejo prve zaposlitve, ko so že dalj časa brezposelne,...). Menimo, da je za ukrepanje, ko problem dejansko nastane, pozno. Potrebno je ukrepati prej, ko se mlade ženske šele odločajo za svojo karierno pot in si izbirajo tudi primerno šolanje. Takrat je ključnega pomena, da se jih informira, izobražuje na različne načine, kot tudi praktično pokaže, kaj vse jim lahko poklici naravoslovno-tehničnih smeri nudijo. S podobnimi težavami se srečujejo tudi na celotnem območju Evropske unije. In ravno zaradi želje po tovrstnem izobraževanju, usmerjanju in motiviranju, so pred leti pričeli z mednarodnim projektom »Girls' day«, ki ciljno deluje ravno na mlade ženske pri odločanju o poklicni kariери, v smislu delavnic, seminarjev in najpomembneje, praktičnega dneva, ko podjetja povabijo dekleta na delovna mesta, ki slovijo kot tipično moška in

jim s tem dajo možnost, da se preizkusijo in tudi praktično spoznajo določeno delo, saj je potem odločanje za nadaljnjo poklicno kariero neprimerno lažje.

KAJ JE PRAVZAPRAV MEDNARODNI PROJEKT GIRLS' DAY?

V Ameriki so s tem dogodkom, ki se izvaja vsak četrti četrtek v aprilu pričeli že leta 1991. To je dan, ko delodajalci odprejo svoja vrata in mlada dekleta povabijo, da se lahko praktično seznani z naravoslovno tehničnimi poklici in ugotovijo, da so dejansko lahko zelo zanimiva. Fantje pa ta dan ostanejo v šolah, saj bi se v nasprotnem primeru podjetja verjetno bolj ukvarjala z njimi.

Ta mednarodni projekt spremljamo že dolgo časa, fascinirali pa so nas pozitivni rezultati, navdušenost tako na strani deklet kot podjetij.

Glede na prakso iz tujine, kjer ta projekt že leta izredno uspešno teče, smo se odločili, da ga skušamo uvesti tudi v Slovenijo. Praksa iz tujine nam govori o izrednih uspehih, število zadovoljnih mladih žensk, ki so v projektu sodelovale pa se iz leta v leto povečuje. Gre za mednarodni projekt, ki se je leta 1991 začel v Ameriki, kasneje pa prenesel v Evropo. Naši najbližji sosedi se s projektom lahko pohvalijo že od leta 2004. Od takrat ga nadgrajujejo, voljo in motivacijo pa dajejo resnično uspešni rezultati. Zato nas veseli, da bomo projekt lahko predstavili in razvijali tudi v Sloveniji.

OPERATIVNI CILJI PROJEKTA

Med operativne cilje projekta spada v prvi vrsti osveščanje, spodbujanje in informiranje mladih žensk za lažje odločanje in izbiro tipično moških poklicev (to so poklici, ki imajo prihodnost). Podjetja želimo osveščati, da mlade ženske predstavljajo potencial, da so

lahko ne glede na doseženo izobrazbo zelo vztrajne, delavne, ambiciozne in da so ravno tako kot moški sposobne opravljati različna dela. Izkušnje iz tujine so pokazale, da se je na trgu delovne sile položaj žensk izboljšal, saj so nekatera podjetja postala bolj odprta za ženski kader pri zaposlovanju na delovna mesta, ki veljajo kot tipično moška.

Prav tako želimo osveščati podjetja, da naj naredijo delovna mesta bolj atraktivna, prilagojena ženskam in tako dolgoročno prispevati k spreminjanju zakoreninjene miselnosti ter odpravljanju stereotipov o tipično moških in tipično ženskih poklicih. Mlade ženske pa bodo z različnimi viri informacij prišle do znanja, bodo bolj motivirane in se bodo lažje zaposlovale na netipičnih delovnih mestih.

Zavzemali se bomo tudi za enake možnosti na trgu dela, ciljno usmerjanje v spodbujanje mladih žensk in s tem korak naprej k socialni vključenosti. Z delavnicami pa bomo dekleta usmerjali v naravoslovno-tehnične poklice in jim s tem skušali olajšati dostop do zaposlitve.

VODSTVO ZDS

Milan Lukič
v.d. predsednika ZDS

Vanda Pečjak
podpredsednica ZDS

Peter Tevž
podpredsednik ZDS

Jože Smole
generalni sekretar

ZA VAS NA ZDS

Jože Smole
Generalni sekretar
E-naslov: joze.smole@zds.si

Mag. Tatjana Pajnikihar
Svetovalka generalnega sekretarja
E-naslov: tatjana.pajnikihar@zds.si

Martin Šmalčič
Tajništvo
Telefon: +386 1 563 48 80
Faks: +386 1 432 72 14
E-naslov: delodajalci@zds.si

Frida Bertancel
Vodja projektov
Telefon: +386 1 563 48 87
E-naslov: frida.bertancel@zds.si

Maja Šoba Tovšak
Stalna predstavnica ZDS pri
BUSINESSEUROPE/ Bruselj
E-naslov: maja.soba@zds.si

ODDELEK ZA DELOVNO PRAVNE ZADEVE

Maja Skorupan
Samostojna pravna svetovalka
E-naslov: maja.skorupan@zds.si

Anže Hiršl
Samostojni pravni svetovalec
E-naslov: anze.hirsl@zds.si

ODDELEK ZA PREJEMKE IZ DELOVNEGA RAZMERJA

Mag. Slavi Pirš
Vodja oddelka za prejeme
iz delovnih razmerij
E-naslov: slavi.pirs@zds.si

Nataša Peterca
Samostojna svetovalka za
prejemke iz delovnih razmerij
E-naslov: natasa.peterca@zds.si

Maja Ceglar Ključevšek
Samostojna svetovalka za ekonomske
zadeve
E-naslov: maja.kljucevsek@zds.si

ODDELEK ZA PODROČJE DAVKOV

Kristina Barič Prelogar
Vodja oddelka za davke
E-naslov: kristina.baric@zds.si

ODDELEK ZA MEDNARODNO SODELOVANJE

Mag. Grit Ackermann
Vodja oddelka za mednarodno
sodelovanje
E-naslov: grit.ackermann@zds.si

Barbara Hrovatin
Koordinator projektov
E-naslov: barbara.hrovatin@zds.si

Teja Kadunc
Koordinator projektov
E-naslov: teja.kadunc@zds.si

ISSN 1855-8364

1855 8364

Združenje delodajalcev Slovenije g.i.z.

Dimičeva ulica 9

1000 Ljubljana

www.zds.si

